

Advocata Croatiae

List svetišta i župe Majke Božje Remetske
Božić 2023. :: godina 27. :: broj 82 :: cijena 2 €

www.zuparemete.net

- 4 - Božićna meditacija - Maleni su veliki u Božjem projektu
 5 - Župnikova čestitka
 6 - Intervju - Karmeličanin o. Nikola Grizelj, odgojitelj bogoslova
 11 - Iz pravne škrinje - Odmor je po Božjem i ljudskom zakonu
 12 - Remetski o. Ilija
 13 - Za duhovni rast i studij nikad nije kasno
 15 - Hrvatska seljačka pjevačka društva - čuvari kulturne baštine Zagrebačkog prigorja
 17 - Spomen na žrtve s kršćanskim pjetetom
 18 - Razgovor s prof. dr. Goranom Krstačićem, znanstvenikom koji proučava mozak i srce
 20 - Župni turnir - Više od igre
 22 - Svjetski susret mladih
 23 - Obnovljen Molitveni vijenac
 23 - Aktivnosti Trćeg reda svojim svjedočenjem pozivaju nove članove
 24 - Obitelj je zadnje uporište protiv devijacija
 25 - Filijalna kapela na Čretu
 27 - Dani Šušnjića
 28 - Pedagoški savjet - Razmislite o tome što želite?
 29 - Tko je prvi bit će posljednji
 32 - Prikaz knjige - Vjera ljubavlju djelotvorna
 34 - Sveti Nikola - Večer malih velikana
 35 - Doc. dr. Mirna Žulec - Tjelesno i duhovno zdravlje idu skupa
 36 - Prvi put čitana imena ubijene djece u obrambenom Domovinskom ratu
 37 - Hodočašće malih molitelja u Međugorje
 38 - Kronologija - Od Karmelske Gospe do Božića
 40 - Remetski medar Ivica Kramar
 42 - Vremeplov - Božić samo kaj nije
 43 - Čuvaju tradiciju
 44 - Svjedočanstvo protiv kulture smrti nezaštićenih
 45 - Stranica za školarce
 46 - Jubilarci
 47 - Izvadci iz matice župe

IMPRESSUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete
 Za izdavača: o. Zlatko Pletikosić
 Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb
 Mob: 095 5579 360
 ZAGREBAČKA BANKA: HR2923600001101548338
 PRIVREDNA BANKA: HR3323400091100230477
 ISSN: 1331-4092
 Tisk: M-PRINT, Zagreb

Odgovorni urednik: o. Zlatko Pletikosić
 Glavni urednik: Vlado Čutura
 Uredništvo: Ljiljana Habljak, Monika Kovač, Juraj Marinković, Lujza Milovanović, Jadranka Pavić, Ivan Radić, Šime Savić, Krešo Šušnjić
 Grafička priprema: Slavica Čutura
 Fotograf: Šime Lugarov

Božji originali jači su u zajedništvu

Advocata Croatiae, fidelissima Mater!

– Zagovornica Hrvatske, najvjernija Majka! Majka često ne vidi pogreške svoga djeteta nego ga grli majčinskom ljubavi, sve oprašta i preko svega prelazi. Majčinsko srce je veće od majke, pa tako i majke nebeske koja nas sve grli baš takve kakvi jesmo, sa svim svojim slabostima i nedostatcima. Majčinsko srce ništa ne podrazumijeva, ono nesebično ljubi svu svoju djecu. Za iskrenu majku, nema u životu da se nešto podrazumijeva, pa uostalom bježala je s djetetom Isusom od Heroda. A Isus je kao dijete, 'pubertetlja' otkazao poslušnost. Tražili ga i našli u hramu kako propovijeda. Majka za njim stalno kroči, savjetuje Ga, a On izabran od Bog da pokaže sve faze ljudskoga života, išao je svojim putem. Ona opet za njim i na Golgotu. To je Majka koja se preobličila u Crkvu koja nikoga ne odbacuje, sve grli i prihvata. Najvjernija Majka je Crkva koja neprestance moli za zajedništvo a koje čine brojne različitosti.

Biblijska simbolika Božića pokazuje zajedništvo i majčinsku zaštitu, bez da se nešto mora i podrazumijeva. Ljubav se prema životu izdiže iznad tih kategorija, jer Majka je Crkva, župa, zajednica koja svu svoju djecu prihvata onaku kakva jesu. Ne može čovjek više zgriješiti nego što

Bog može oprostiti, a majčino krilo je puno ljubavi koje čeka i odlutalu djecu. Pratila svoga Sina od rođenja, Isusa čiji je rođendan na Božić, ali Božić nije samo jedan dan nego za kršćanina svaki dan pod zaštitom Najvjernije Majke. Ništa se ne podrazumijeva, svi su različiti a u majčinu krilu jednaki. To je Crkva, župa, zajednica, obitelj. Božji originali sa svim svojim osobinama u zajedništvu čine ljubav koja nadilazi sve zakone i prepreke isprepletenu različitostima i stapa se u Crkvu, u zajedništvo.

Vlado Čutura

Maleni su veliki u Božjem projektu

Br. Juraj Marinković, OCD

Čuj, čovječe, Bog svemogući čovjekom postaje: to je takvo poniženje, takva ljubav da na drugo ne misliš, nego na poniznog Isusa, dobrog, velikog Božjeg Sina, koji je tako mali postao. Pošto si slab, Isus ne želi nego da se poniziš kad ti nešto nedostaje, pomisliš na njegovu poniznost, da se poniziš i strpljiv budeš (DV,19). Riječ „poniznost“ dolazi od latinske riječi humus, što znači „zemlja“. Da bismo se uspeli visoko, na nebo, moramo ostati nisko, kao zemlja. Isus nas tome uči: „koji se ponizuje bit će uzvišen“ (Lk 14,11). Bog nas ne uzdiže zbog naših talenta, zbog bogatstava, zbog sposobnosti, već zbog poniznosti. Bog je zaljubljen u poniznost. Bog uzdiže onoga koji se ponizuje, koji služi. Gledajući našeg slугa Božjega oca Gerarda, možemo reći da je poniznost put koji vodi u nebo. Oni koji su poznivali oca Gerarda svjedočili su kako mu je omiljena tema bila o Malom Isusu, to jest o poniznosti utjelovljenoga Sina Božjega. Otac Gerard govori o poniznosti Isusa Krista u utjelovljenju jer ga naziva Malim Isusom, radi njegove poniznosti. On nastoji biti mali to jest ponizan, slobodan od sebičnosti, kao Isus u Utjelovljenju. Piše na jednom mjestu: *Moj Mali, neka sam mali... Ti si milovao malene (jer po malenosti), duša je oslobođena od sebičnosti* (BM, 004453). Svatko tko počinje govoriti o misteriju, o tajni očovječenja Božjeg trebao bi malo zašutjeti. Biti svjestan da govorimo o tajni. Poniznost je Gerardova tajna. Ona je privukla pogled Malog Isusa na nj i otkrila mu ljubav Božju te kao da mu govorи: *Tko me voli, nek se ponizi. Tko ne može moliti, raditi, trpjeti, neka ponizni misli: ovo ne mogu podnijeti ako mi Isus ne dadne poniznosti. Kad dobijem poniznost, dobit ću sigurnost* (BD 36).

Stoga je otajstvo Isusova djetinjstva vezano za rast u poniznosti. Zato nas otac Gerard poziva da osluškujemo Isusovo predavanje iz jaslica. *Isus drži iz jaslica predavanje... o poniznom djetetu... o poslušnosti jer je postao poslušan i da primjer poslušnog djeteta, kad je dobro činio, bolesne liječio i postao uzor dobre i liječnik. Gledaj, pazi na lijepog Isusa i da smo po Isusovoj ljestvici i mi lijepi, već od dana krštenja i još uz to... dragim kamenjem nakićeni* (RI). To Isusovo predavanje iz jaslica za Gerarda je bilo životno nadahnuće, uzor i poticaj na poniznost, na malenost: *Isus je postao malen, mali želi ostati zbog svoje velike poniznosti, i sada je malen i ima svoje prijatelje malene. Želi ih imati u kraljevstvu nebeskom, one koji slušaju njegove savjete* (TH. PAST., 83). Dakle, možemo se zapitati, svaki od nas se može zapitati u svome srcu: kako ja stojim s poniznošću? Tražim li da me drugi prepoznaju, priznaju i hvale ili mislim na to kako drugima služiti? Znam li slušati, kao otac Gerard, ili želim samo govoriti i privlačiti pažnju? Znam li šutjeti, kao otac Gerard, ili uvijek brbljam? Znam li popustiti, zaustaviti svađe i rasprave ili nastojim uvijek samo steći nadmoć? Ljudsko oko uvijek traži veličinu i

daje se zaslijepiti blještavilom. Bog međutim, ne gleda vanjštinu, Bog gleda srce (usp. 1Sam 16,17) te je očaran poniznošću: »Boga očarava poniznost srca«. Danas je teško pronaći Isusa ako se o njemu ne zna ništa. Ukoliko ga se ipak pronađe, nije za očekivati da ćemo ga istinski susresti ukoliko mu se ne poklonimo. Bratski i prijateljski. U ljubavi i povjerenju. Poput mudraca s Istoka. Možda nam je time htio poručiti da smo mu potrebni, da ga u ljubavi trebamo prihvati i tu ljubav posvjedoci. Ne moramo mnogo govoriti jer kada se susretнемo, porazgovaramo, mi zaboravimo ono o čemu smo razgovarali. Što nam ostane u srcu? Bog pažljivije sluša što mu govoriti srce, više nego jezik. Ono što čovjek misli i osjeća kada je s Bogom, ono je važnije za Boga nego ono što jezikom izreče. Jezik može i obmanuti, ali srce ne obmanjuje nego pokazuje čovjeka onakvog kakav jest. Dakle, ljubav koja mnogo prašta kad se mnogo daje. Stoga je jedini ispravan put, onaj rasta čovjeka u slobodnoj ovisnosti o Božjoj ljubavi koja donosi i

daruje spasenje svima. Otajstva Božića nema bez smrti na križu i uskrsnuća koji su temelj i potvrda da Bog ne mrzi nego voli čovjeka, ljubi ljubavlju koja zaboravlja sebe. Toliko da je postao čovjekom, da živi kao ljudsko stvorenje Božje. Zato nam spoznaja utjelovljenja otkriva preveliku ljubav Božju. U vjeri, nadi i ljubavi koje se rađaju i među onima koji mrkli kraj obitavahu sjetimo se utjelovljenja Sina Božjega i budimo maleni. Tako ćemo se uvjeriti da Boga ipak ima i da se Njegov mir rađa u našoj duši kada prihvatišmo Isusov poziv. Na to nas poziva i otac Gerard riječima: »*Idite Malom Isusu. Uzmite malo slamice iz betlehemske jaslice i zapalite je da se vaša srca ugriju, vaše suze osuše, ako ste u poteškoćama. Vaše će suze tada oprati grđobe srca koje se odražavaju i na vašem licu i tako ćete biti mila i krasna dječica slična nebeskom Kralju i Božjem Djetiću.*« (TH. PAST., 007342).

Božansko Djetešće Isuse blagoslovi nas i po zagovoru oca Gerarda usliši nas!

Župnikova čestitka

»Duhovni kamenčić« u izgradnji žive Crkve!

Božićno i novogodišnje vrijeme potiče osobu na nešto novo, vjernika poziva na novi početak, novu duhovnu obnovu i novi život. Nikad nije kasno početi iznova, uostalom svjedoci smo brojnih svetačkih životopisa u kojima su se svetci obratili pod kraj života. Obnova je uvijek iznova, ona je uvijek poticaj da idemo dalje, jer život teče i uvijek možemo biti bolji. Usporedno, obnavljamo građevine i gradimo crkvu i samostan, ali istodobno obnavljamo živu zajednicu. Samo živa Crkva gradi crkvu. Iako su građevine kulturno blago koje treba čuvati kao simbol, živa Crkva će

ih uvijek obnoviti i izgraditi. Snaga motilitve i zajedništva kroz različite zajednice koje djeluju u našem svetištu i župi to grade. Čuvajmo jedni druge, poštujmo se međusobno u svojim različitostima i ono što je najljepše ugrađujmo u živu Crkvu. To je ljubav prema Bogu u čovjeku.

Čestit i blagoslovjen Božić sa željom da u novoj godini svatko po svojoj mogućnosti utka »svoj duhovni kamenčić« u izgradnju žive Crkve!

Upravitelj župe o. Zlatko Pletikostić

»Uvijek otvoreni ljudima u njihovim potrebama, ali nahraniti nečiju dušu od presudne je važnosti«

Razgovarao: Vlado Čutura

Čovjek uči dok je živ, nosi svoju narav i talente koje mu je Bog dao. U različitim fazama života, posebno u mlađoj dobi osobu se odgaja. I Bog se »upetlja« u odgojnog procesu,

ako mu se osoba prepusti. Na koji način se odgajaju bogoslovi, odnosno budući svećenici progovara o. Nikola Grizelj koji obnaša odgojiteljsku ulogu među karmelićanima.

Odgojitelj o. Nikola Grizelj (drugi slijeva) s bogoslovima Hrvatske karmelske provincije svetoga Josipa. Duhovno utočište pod zaštitom sv. Male Terezije

Srbin ih preveo preko četničkih barikada

- *Rođeni ste u Kijevu koje je poznato po stradanjima i žrtvi u obrambenom Domovinskom ratu, koliko je to utjecalo na Vaše zvanje?*

O. Nikola Grizelj: Rođenje u Kijevu je slučajnost (ili ne, Bog zna). Automobil je sam od sebe stao i majka nije izdržala do Kninske bolnice tako da je rodno mjesto postala cesta pod kijevskom crkvom sv. Mihovila. Kijev je mjesto moje majke, a ja sam živio na Uništimu, jednom pastirskom seocetu u zagrljaju dinarida. U vrijeme pada Kijeva otac je već 2. godine bio pokojni, a jedan Srbin, obiteljski prijatelj je majku, sestre i mene preveo preko četničkih barikada. Jedne noći, moleći u vidu razlučivanja zvanja, pred Bogom sam »izlistao« cijeli život sve lijepo i teške trenutke tako da mi je došla i slika ratnog progonstva i čuo sam glas u sebi: »Vidiš da sam te kroz sve to pripremao za svećenika.« Nisam shvatio, ne shvaćam ni sada, ali u tom trenutku te »Bože riječi« utisnule su se snažno i radosno u moje srce. Da, vjerujem da je Bog govorio i da se Njegova nekada neshvatljiva providnost smisleno upliće u naše živote i preko najružnijih događaja.

Pred Bogom sam »izlistao« cijeli život

- *Kratko predstavljanje, zapravo Vaša jednostavnost je prepoznatljivost osobe pune vedrine?*

O. Nikola Grizelj: Dijete sam Božje, redovnik, svećenik imenom i prezimenom Nikola Grizelj (38 god.). Sin majke Božice i oca Marijana, brat triju starijih sestara, ujko, prijatelj... Odrastao sam u Omišu gdje sam završio osnovno i srednjoškolsko obrazovanje. Božja dobrota i milost poziva pronašla me na radnom mjestu u 21. godini života, ali trebalo je vremena za prekrojiti životne projekte tako da sam u 26. godini odlučio prihvati taj dar na način da sam došao u samostan braće karmeličana u Zagrebu. Nakon formacije i svećeničkog ređenja nisam se baš daleko odmaknuo, još sam tu samo u nekoj drugoj sobi u nekoj drugoj ulozi.

Bez molitve i žrtve neće ići u dobrom smjeru

- *Trenutno ste odgojitelj karmeličana u formaciji, onih koji studiraju ili bolje rečeno bogoslova. Koliko je to zahtjevno, koliko treba strpljivosti, molitve, žrtve?*

O. Nikola Grizelj: Veoma je zahtjevno, ali svakom pojedincu zahtjevno je u onoj mjeri u koliko shvati i promišla o svojoj službi i odgovornosti kao o nečemu što mu je Bog povjerio, a meni je povjerio nečije živote. S tim nema šale. Svakako da to ne isključuje moju osobnu slabost i da je puno pogrešaka na kojima trebam poraditi, no ima i jakosti koje su Božji dar i koje trebam razvijati. Kad žena rodi dijete shvaća da je njen centar izvan nje u tom djetetu kojem treba poslužiti sa svim

svojim darovima te poznatim i nepoznatim snagama. Tako i jedan redovnički odgojitelj treba prihvati da treba glavu dignuti od sebe onima koji su mu povjereni. Netko je u trenutku spremna na takav život, nekome treba vremena da se prilagodi novoj stvarnosti. U pitanju je proces, učenje, a bez molitve i žrtve neće ići u dobrom smjeru.

Za te ljudi, u ljubavi i strpljivosti

- Kako usporediti roditelja odgojitelja s odgojiteljem koji odgaja bogoslove? Koje su sličnosti i razlike, zapravo na koji način budući svećano zavjetovani redovnici i svećenici bi trebali odgovoriti i pomoći roditeljima, naravno kroz pastoral i duhovnost?*

O. Nikola Grizelj: Roditeljsko iskustvo mi manjka, pa ču malo teoretičirati. Više je razlika. Recimo, kod roditeljstva u odnosu prema djeci prisutne su krvne veze za razliku od odgojitelja bogoslova gdje je u pitanju nad-

naravna povezanost. Stoga je roditelj kao instinktivno usmjeren na svoje dijete, dok kod odgojitelja redovnika prevladava milosni karakter kojem se ja kao odgojitelj otvaram i primam ga u sve višoj mjeri ovisno o mojoj vjernosti Bogu (koliko mi je stalo, koliko se molim, koliko vršim svoje dužnosti, koliko sam puta sebe stavio na zadnje mjesto itd.). Roditelj pred sebe dobiva »praznu ploču« na koju je lakše ispisivati željene rečenice, dok redovnik odgojitelj više-manje pred sobom ima oblikovanu osobu kojoj se trudi pomoći da raste u pozivu i prigri novi način života. Oba odgoja su unatoč trudu prepuna strepnji, izazova, bojazni, uspjeha, neuspjeha, teških trenutaka, ali iznad svega radosnih. Lijepo je biti odgojitelj. Vjerujem da i roditelji to kažu za sebe.

Redovnici su svojim životom znak ovome svijetu da postoje neprolazne, vječne vrijednosti za koje smo spremni žrtvovati zemaljski najvrijednije: obitelj. Svakako da roditelji imaju velike brige oko toga da svoje dijete osposobe za ovaj svijet, što je potrebno, no

ne smiju svoje dijete mjeriti jedino tim mjerilima. Ono najvrijednije što mu mogu dati je Gospodin Isus, odgoj za vječnost, jer sve drugo prolazi. Drago mi je sjetiti se majke koja me je učila one pučke pjesmice i molitve, mada mi dugo vremena to nije ništa značilo. Sada shvaćam da mi je kroz to dala najbolje što je imala. Redovnici u našoj zajednici su uvijek otvoreni ljudima u njihovim potrebljima, ali nahranići nečiju dušu od presudne je važnosti. Cijenim projekte, ali osobno sam više neposredan u odnosu prema ljudima koji imaju razne izazove. Tako da mi je teško progovoriti o konkretnim modelima skrbi za roditelje. Jedini model koji mi sada pada na pamet je da budemo tu za te ljudi, u ljubavi i strpljivi prema njima.

Nedaj Bože da nekoga »otpile« s vrata

- Koliko se danas odgojitelj drži uputa pape Franje da Crkva nije iza zidina, te da treba ići na periferije? Kako to postići, ustvari koliko odgajate bogoslove da idu među narod, a da se ne utope u narod?*

O. Nikola Grizelj: Da bi konkretni odgovor bio lako razumljiv bilo bi potrebno protumačiti karizmu našega Reda što traži puno više prostora od nekoliko redaka na papiru. Ipak. Crkva poznaje više načina posvećenoga života: monahe, laike, redovnike, svećenike... Svi oni predstavljaju jedno otajstvo Isusovog života i privučeni su da prije svega nasljeđuju Gospodina u određenoj dimenziji. Primjerice monahinje sestre karmeličanke nasljeđuju Isusa koji se moli Ocu, zatvaraju se unutar zidina, ali ne kako bi pobegle od svijeta nego kako bi svijet nosile Bogu u svojim molitvama i žrtvama, to je njihov izlazak na periferiju jer dotiču duše koje su daleko od Boga. Braća dominikanci nasljeđuju Isusa propovjednika te su i sami cijenjeni propovjednici. Tako da smo svi mi jedni na druge upućeni i jedni bez drugih ne možemo.

Slažem se s vama o pitanju opasnosti da se netko utopi među narod, zato treba biti raz-

borit i mlade postepeno uključivati u pastoralno djelovanje. Naši bogoslovi su još mlađe pčelice za koje je bolje da budu u košnici (svojoj duši) ili da borave u njenoj blizini, da prave med (molitvom, učenjem, radom) kojim će u pravo vrijeme zasladići nečiji život. Prije svega potičem ih da budu normalni ljudi, ljudskost je osnova svake druge nadogradnje. Svaki čovjek za njih je periferija, svaki čovjek je Isus i nedaj Bože da nekoga »otpile« s vrata samostana samo zato jer je dosadan i uporan ili ga nema u crkvi ili je veliki grešnik ili nevjernik. Lako je voljeti svece i one koji ti dobro čine, ali Gospodin nas poziva na mnogo više, da zaprljamo svoje ruke, da molimo i blagoslovljamo one koji su na periferiji (neprijatelji, nevjernici, grešnici). Vjerujem da ste naše bogoslove već svi primijetili, tu su među vama srdačni, pristupačni, raspoloživi, požrtvovni, ali kao slabi ljudi oni i cijela zajednica potrebni su vaših molitava da bi bili pastiri po Srcu Isusovom.

U vidu dvosatnog razmatranja

- Koliko Vas ograničavaju Vaše redovničke regule i pravila i po čemu se razlikujete od ostalih redova?*

O. Nikola Grizelj: Spomenuo sam raznolikost crkvenih redova i zajednica koja je bogatstvo Crkve. Nije potrebno da svi budu franjevcii ili karmeličani ili dominikanci. Narodu se uvijek treba pojašnjavati ta različitost i specifičnost života pojedinih crkvenih redova kako bi razumjeli zašto su »oni takvi, a vi ovakvi«. No, svi smo mi u Crkvi i odgovaramo na potrebe Crkve, jer je ljubav i spasenje duša vrhovni zakon Crkve pred kojim padaju sva Pravila. Karmeličani gaje osobni odnos sa Gospodinom koji od nas traže naše konstitucije u vidu dvosatnog razmatranja (meditacije) što je zbilja specifično u odnosu na druge redove. To je ono skupljanje meda kojeg poslije možemo dijeliti, jer ljudi trebaju Isusa, a ne nas kao nas, ako samo sebe dajemo onda premašimo dajemo. Molitvu pospješuje povučenost, šutnja, vjernost obvezama, pa će te primijetiti da i među nama ima braće koji nisu u tolikoj mjeri među narodom, ali ne jer ih ne

Svakodnevna druženja i molitva čine zajedništvo

vole nego jer ih Bog potiče da se snažnije približe k Njemu kroz gore navedena sredstva. Svakako da će i oni uvijek izaći u potrebi ljudske bijede. U Remetama nam je povjerena i briga za župu što zahtjeva aktivniji angažman među ljudima pa je ponekad potrebno napustiti Boga u (molitvi) kako bismo bili s Bogom (u potrebitom čovjeku) kako kaže sv. Vinko.

Roditelj je često korektiv, rijetko diktator

- U odgoju nema brzog rješenja, nego postupno i strpljivo, što poručiti roditeljima koji često prelaze granice dopuštenoga, zapravo kao da se okrenulo »odgajanik odgaja odgojitelja«?*

O. Nikola Grizelj: Iako odgoj jest dvosmjeran, uče djeca od roditelja i roditelji od djece, ipak se mora jasno znati tko je tko i čija je zadnja jer netko mora preuzeti odgovornost, a to mora biti roditelj. Roditelj mora biti roditelj, a tek onda na drugom, trećem ili četvrtom mjestu prijatelj svojoj djeci. Lijepo je dijalogizirati sa djecom no roditelji puno bolje znaju (u najmanju ruku žele dobro svom djetetu no nekada i pogriješe) što je za djecu dobro, i moraju umjesto njih donositi odluke: dijete treba razborito, uz objašnjenje »tjerati« na učenje, na sport, na čišćenje kuće, na igru s vršnjacima, na odlazak u crkvu nedjeljom, bez obzira što im se ne da. Tako se razvija djetetov karakter koji će ga pratiti kroz cijeli život. Roditelj je često korektiv, rijetko diktator, ali uvijek mora poznavati svoje dijete i s njim razgovarati. Ovo je moja osobna greška koju se trudim popraviti: kada dijete kaže da mu treba razgovor ili sl. sve se drugo u istom trenutku ostavlja i djetetu se posvećuje, inačice može biti i pogubno.

Individualizam nas prati

- Svjedočenje i dosljednost je najbolji oblik odgoja. A kako danas odgajati za zajedništvo u tehnologiji individualizma, zapravo kad se svatko povuče u svoj kutak i dostatan je samom sebi?*

O. Nikola Grizelj: Kažu da se poslije 2. vaticanskog sabora najviše literature napisalo na temu zajedništva, što samo govori kako je ono uvijek u krizi i da je ono izazov na koji još nitko nije pronašao nepogrešivo rješenje. Individualizam nas prati od kad smo napustili plemenski način života ili od doba razvijanja gradova. Čovjek mora činiti što može, u odnosu prema djeci, ženi, prijateljima, odgađanicima: zajednički ručak, radne akcije, zajedničko planiranje, izleti, kave, šetnje, pivo, filmovi. Na kraju odgovornost ostaje na pojedincu koji i uz najbolji primjer ima slobodu činiti drugačije.

- Božić je uvijek izazov za vjernika, Vaša poruka?*

O. Nikola Grizelj: Kao tri mudraca hodočastite na misu, kao obitelj dođite do jaslica, pogledajte to milo Dijete koje širi rukice, koje želi da vas zagrli, da ga privinete sa te oštре slamice na svoje srce. Shvati da je On tu zbog tebe, da si jedinstven i neponovljiv. Da je činom rađanja započeo čin tvoga spasenja za život vječni. Možda to ne osjećaš, možda ne primjećuješ da te Bog po ljudima pohađa, možda je tvoj križ pretežak da bi mislio da si Božji miljenik, no daj mu šansu. Šapni mu: Ljubiš li me Bože? Pa zašuti, razmišljaj, slušaj Ga i gledaj Dijete Isusa progovorit će tvome srcu. Utješit će te Gospodin, pa ćeš drugačijeg srca krenuti svojoj kući.

Sve drugo: hrana, čistoća kuće, osjećaji... iako je lijepo ipak je sporedno.

IZ PRAVNE ŠKRINJE

Odmor je po Božjem i ljudskom pravu

Piše: Josip Stipejković, mag. iur.

Božić je jedan od najvećih obiteljskih kršćanskih blagdana. Prilika je to da se učenici malo odmore od škole, a radnici od posla te da se studenti na nekoliko dana vrate u svoje domove kako bi se obitelji okupile i zajedno proslavile dan Isusova rođenja.

Iako danas živimo u brzom, digitalnom i dinamičnom svijetu koji nudi brojna rješenja za "uštedu" vremena, paradoksalno, čini se da ostaje sve manje onih dana u kojima cijela obitelj može provesti vrijeme zajedno. Upravo zato, jedan od preduvjeta da bi se blagdani mogli što ljepše i opuštenije proslaviti u krugu naših najmilijih, svakako je i reguliranje eventualnih radnih obveza između poslodavca i radnika u tom periodu.

Zakon o radu pravni je propis kojim se reguliraju osnovna prava i obaveze radnika i poslodavca. Takva prava se mogu dodatno i različito urediti ugovorom o radu, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom te na druge odgovarajuće načine. U slučaju da je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno, u pravilu se primjenjuje za radnika povoljnije pravo.

Primjerice, ako je osoba ugovorom o radu ugovorila za sebe i manja prava iz radnog odnosa nego što to izričito propisuje Zakon o radu, na takav radno-pravni odnos u pravilu bi se trebala primjenjivati za radnika povoljnija pravila, neovisno o tome što je ugovorom o radu radnik eventualno pristao na određena manja prava iz radnog odnosa.

Prema važećem Zakonu o radu, radnik za svaku kalendarsku godinu ima pravo na godišnji odmor u trajanju od najmanje četiri tjedna, a raspored korištenja godišnjeg odmora utvrđuje poslodavac u skladu s odgovarajućim pravnim izvorima kao npr. kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, ugovorom o radu i Zakonom o radu, najkasnije do 30. lipnja tekuće godine.

U pravilu, uz određene iznimke, Zakon o radu propisuje kako radnik može određeni dio godišnjeg odmora prenijeti i iskoristiti do 30. lipnja sljedeće kalendarske godine, a sve ako mu korištenje godišnjeg odmora nije bilo omogućeno u navedenoj kalendarskoj godini. Pri utvrđivanju rasporeda korištenja godišnjeg odmora moraju se uzeti u obzir potrebe organizacije rada te mogućnosti za odmor raspoložive radnicima.

Isto tako, trenutno važeći Zakon o radu propisuje da poslodavac radnika mora obavijestiti o trajanju godišnjeg odmora i razdoblju njegova korištenja najmanje petnaest dana prije korištenja godišnjeg odmora. S druge strane, osim ako posebno opravdani razlozi na strani poslodavca to onemogućuju, radnik ima pravo jedan dan godišnjeg odmora koristiti kada on to želi, uz obvezu da o tome prethodno

obavijesti poslodavca, i to najmanje tri dana prije korištenja godišnjeg odmora.

Blagdani, poput Božića koji nam sada predstoji, odnosno drugi zakonom određeni neradni dani, ne uračunavaju se u trajanje godišnjeg odmora. Iznimno, ako bi po rasporedu radnog vremena radnik na dan blagdana ili neradnog dana određenog zakonom trebao raditi, a toga dana na svoj zahtjev koristi godišnji odmor, u trajanje godišnjeg odmora uračunava se i taj dan.

Isto tako, za napomenuti je da za vrijeme trajanja godišnjeg odmora radnik ne ostvaruje plaću, već naknadu plaće. Ona se određuje kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, ali ne smije biti niža od radnikove prosječne mjesecne plaće u pretходna tri mjeseca (uračunavajući sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju naknadu za rad).

Remetski o. Ilija

Na cesti, u bolnici, u crkvi, kod starijih, bolesnih, nemoćnih – ima ga svugdje. Uvijek susretljiv i nasmijan župni vikar o. Ilija Tipurić. Njegov pastoral duboko uronjen u redovništvo je njegov život, s ljudima i među ljudima, s onima koji imaju titule, kao i s onima bez titula i koji žive u svom svijetu. Župni je vikar u Remetama rođen 1951., a za svećenika zaređen je 1979. Iako u osmom desetljeću života, o. Ilija na sve stigne. Osoba je slušanja čime ga je Bog posebno obdario. Samozatajan i prepoznatljiv - to je remetski o. Ilija, svećenik slušanja! (vč)

U slučaju, primjerice, da dolazi do prestanka radnog odnosa između poslodavca i radnika, poslodavac bi bio dužan radniku koji nije iskoristio godišnji odmor, isplatiti naknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora. Takva naknada određuje se razmjerno broju dana neiskorištenoga godišnjeg odmora.

Vjerujemo da ste sva svoja prava i obaveze regulirali i nadamo se da ćete sa svojim najbližima uz obilje radosti dočekati i dostoјanstveno proslaviti i ovaj Božić a nakon toga se sa zadovoljstvom osvrnuti i pozdraviti godinu na izmaku te s veseljem prigrlići sve što nas očekuje u narednoj godini.

Sretan vam i blagoslovjen Božić i nova godina!

POZIV

Za duhovni rast i studij nikad nije kasno

Studiji za cjeloživotnu izgradnju, kojima je svrha bolje upoznavanje svoje vjere i ostvarivanje blijskog i iskrenijeg prijateljevanja s dragim Bogom, koji djeluju u Duhovnom centru sv. Ivana od Križa, kod otaca karmeličana, u zagrebačkim Remetama

Studij „Teologije posvećenog života“ (TPŽ)

Studij „Teologije posvećenog života“ osnovala je 2013. g. Hrvatska karmelska provincija sv. o. Josipa, na poticaj Hrvatske redovničke konferencije. Organiziran je, također, kao vi-kend-studij i traje dvije nastavne godine. Predavanja se održavaju tijekom jednog vikenda u mjesecu, tj. 14 vikenda kroz dvije godine. TPŽ je vrijedna pomoć u formaciji svih članova Crkve, s ciljem osvježenja i ponovnog posvjećivanja svog poziva – bilo u redovničkom, svećeničkom ili laičkom staležu – sa sadržajem koji je kompatibilan sadržaju SSD-a. Članovi redovničkih zajednica i vjernici koji posvećenje svog života ostvaruju u obiteljima i na radnim mjestima, u laičkom staležu, po-hađajući predavanja zajedno, te upoznavajući se u pauzama između predavanja, počinju drugačije razumijevati svoj poziv, a nastaju i brojne, lijepе, plodonosne suradnje koje se nastavljaju i po završetku studiranja.

Više o sadržaju studija i o svemu što Vas, u svezi studiranja, zanima dostupno je na: tpz.karmel.hr, tpz.tajnistvo@gmail.com, +385 95 777 9256.

Oba studija mogu pohađati svi zainteresirani redovnici, redovnice, svećenici i laici koji imaju želju rasti u duhovnom životu i biti „sol

zemlje i svjetlost svijeta" (Usp. Mt 5, 13-16). Za upis ne postoje dobna ograničenja, niti ograničenja profilom dosadašnjeg obrazovanja. Predbilježbe traju tijekom cijele godine, a upisi u novu nastavnu godinu održavaju se početkom listopada.

Snježana Foršek, tajnica SSD-a i TPŽ-a

ČUVARI TRADICIJE

Hrvatska seljačka pjevačka društva – čuvari kulturne baštine Zagrebačkog prigorja

Dominik Igrec

U remetskoj župi redovito se održava božićni koncert, pa tako 27. prosinca nastupili su: HSPD Sljeme Šestine, HSPD Podgorac Gračani, KUD Frankopan Remete, FIS Remete, KUD Bukovac, HKUD Prigorec Markuševac i HKPD Bosiljak Čučerje. Navedena društva prema naseljima u kojima su osnovana pripadaju sjevernoj zagrebačkoj urbanoj regiji odnosno Zagrebačkom prigorju. Sva su ta naselja u prošlosti bila prigorska sela koja su u sastav grada Zagreba došla tek 1950-ih godina, a postupnom urbanizacijom od nekadašnjih prigradskih sela postala su gradske četvrti. No, unatoč procesu urbanizacije u Zagrebačkom prigorju do danas se zadržao prigorski identitet kojega i dalje njeguju Hrvatska seljačka pjevačka društva (dalje: HSPD) osnovana krajem 19. i početkom 20. stoljeća. On se prepoznaće u zajedničkim tradicionalnim vjerskim i svjetovnim običajima, narodnoj nošnji, pjesmama, plesovima i kajkavskom govoru. Ususret božićnom koncertu sažeto će prikazati temelje na kojima su HSPD-ovi nastali i koje i danas nastoje oteti od zaborava.

Hrvatska pjevačka društva počinju se osnivati u gradovima sredinom 19. stoljeća. Razdoblje u kojem su djelovala obilježila je snažna germanizacija i mađarizacija, a hr-

vatski jezik i hrvatska pjesma u službi hrvatskog narodnog preporoda, značili su otpor i borbu za hrvatsku kulturnu individualnost. Krajem 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća, paralelno s pojačanim političkim interesom za seljaštvo koje je činilo većinu stanovništva, osnivaju se pjevačka društva i na selu. U Zagrebačkom prigorju među prvima su osnovani HSPD-ovi: Sljeme iz Šestina, Bosiljak iz Čučerja i Podgorac iz Gračana. Prateći gradski model i društveno politički kontekst razdoblja u kojem su osnovani, oni nastavljaju pjesmom buditi hrvatsku nacionalnu svijest. Ulaskom u monarhističku Jugoslaviju nakon Prvog svjetskog rata, ta je pjesma postala još potrebnija. Represija režima, nametanje velikosrpskog hegemonizma, plaćaka i iskorištavanje hrvatskih krajeva iznjedrili su otpor u vidu hrvatskog nacionalnog/seljačkog pokreta pod vodstvom Hrvatske seljačke stranke (dalje: HSS). U tom razdoblju paralelno sa jačanjem nacionalnog naboja, osniva se u okviru HSS-a, Seljačka sloga. Ta je organizacija po teorijskoj podlozi Antuna Radića, provodila putem svojih ograna na selu kulturno-prosvjetni rad. Osim što je širila pismenost i poticala obrazovanje, znatan dio svojih napora usredotočila je na otkrivanje, očuvanje i razvoj narodne kulture u vidu narodne nošnje, seoskog obrta te pjesme, plesa i sviranja u sklopu HSPD-ova. Šireći svoj utje-

caj, osnivanjem ogranaka i organiziranjem političkih skupova u Zagrebačkom prigorju, utjecala je na jačanje postojećih i osnivanje novih HSPD-ova: Frankopan iz Remeta i Bukovca te Prigorec iz Markuševca. U svrhu promicanja i prezentiranja narodne kulture kao izvorne hrvatske i seljaka kao glavnog političkog, društvenog i kulturnog faktora; Sloga je organizirala smotre i gostovanja/turneje HSPD-ova. Većinom su svi HSPD-ovi iz Zagrebačkog prigorja sudjelovali na glavnim pjevačkim smotrama 1920-ih, nešto manje i 1930-ih, čime su znatno doprinijeli popularizaciji tradicijske baštine Zagrebačkog prigorja. To je vidljivo prije svega u očuvanju narodne nošnje, koja u međuratnom razdoblju sve više nestaje pod utjecajem gradske, jeftinije i udobnije mode. HSPD-ovi su uz poticaj Seljačke sluge, pokazali seljaštvu da narodna nošnja predstavlja nešto više od odjeće i obuće. Ona je simbol izvornosti hrvatske kulture i nositi nju za seljaka je čast i ponos. Sva društva imala su znatan prosvjetni, kulturni, politički i društveni utjecaj na stanovništvo Zagrebačkog prigorja. Sudjelujući u radu Sloga, uz njih su osnivane čitaonice i knjižnice, tečajevi za nepismene, organizirane društvene zabave i proštenja, seoske predstave itd. Svojim radijskim i nastupima uživo u Zagrebu i drugim hrvatskim gradovima i selima, djelovali su na sve slojeve stanovništva, pokazujući zajedništvo sa seljacima iz tih krajeva i promičući jedinstvo hrvatskog nacionalnog/seljačkog pokreta interakcijom s gradskim stanovništvom. Krajem 19. i u prvoj polovici 20. stoljeća upravo je interakcija grada i sela bila ključna pri nastanku seljačkih pjevačkih društava u Hrvatskoj. Iako su ona nazivom i sastavom seljačka, bez imućnih gradskih pokrovitelja i gradske inteligencije društva vjerojatno ne bi ni postojala. Tome je razlog ekonomski bijeda seoskog stanovništva, neobrazovanost i zaokupljenost težačkim radom. Osim građanstva pomoć društвima u njihovom opstanку pružao je lokalni kler i imućniji seljaci, koji su bili dio obrazovane seoske elite.

Unatoč nepovoljnoj političkoj situaciji, gospodarskoj zaostalosti, neimaštini i procesu urbanizacije s kojim dolazi preuzimanje gradskih obrazaca ponašanja, gradskih zanimanja, gradske mode u odjeći i obući; prema riječima seljačkog književnika Stjepana Novosela: „Prigorje, iako u neposrednoj blizini Zagreba, ipak je zadržalo hrvatsku narodnost i u nošnji i u običajima (...). To je ostvareno zahvaljujući upornom radu HSPD-ova potaknutih ideologijom HSS-a. Širili su nacionalnu svijest, ideje hrvatskog seljačkog pokreta i uspjeli su uz zlaganje Seljačke sloge, održati tradicijsku pjesmu, običaje i narodnu nošnju sve do danas.

U KOLONI SJЕĆANJA

Spomen na žrtve s kršćanskim pijetetom

Pedesetak hodočasnika iz Obiteljske župne zajednice hodočastilo je 18. studenoga u Vukovar povodom Dana sjećanja na žrtve iz Domovinskog rata i Dana sjećanje na žrtve Vukovara i Škabrnje. U spomenu na žrtve s kršćanskim pijetetom bili su u Memorijalnom centru iz Domovinskog rata te u Koloni sjećanja koja vodi od Nacionalne memorijalne bolnice dr. Juraja Njavre do Memorijalnog groblja žrtava iz Domovinskog rata gdje su se pomolili i zapalili svijeće. Poslije toga pohodili su marijansko svetište u Aljmašu.

Mirjana Svržnjak

Homo novus – novi čovjek u Kristu

Kardioneurologija ili neurokardiologija je znanost koja proučava srce i mozak, spaja njihovo djelovanje i proučava njihovo razumijevanje te međusobno komuniciranje. Među svjetskim stručnjcima koji se bavi tom problematikom, a istodobno teologijom i filozofijom te smislom života je prof. dr. Goran Krstačić. U razgovoru za Advocatu Croatae odgovara izravno.

– Zanimljivo je promišljati teološki »vjeruj da bi razumio« i obrnuto »razumi da bi vjerovao« – kako to promišljati s neurokardiološkog ili kardioneurološkog stajališta?

Prof. dr. Goran Krstačić: »Vjeruj da bi razumio« i kontrapunkt »razumi da bi vjerovao«, poznato promišljanje Aurelija Augustina, znanog kao Sveti Augustin, koji živeše krajem četvrtog i početkom V stoljeća prihvaćene su od vremena srednjeg vijeka pa sve do danas. Za Svetog Augustina, nema dvojbe niti dualizma, moguć je samo jedan Bog, savršen, nepromjenjiv i vječan, bez početka i svršetka. Bio je pastir duša, čovjek velike duhovnosti, naučitelj milosti i ljubavi. »U unutarnjem čovjeku prebiva istina«. Ta se istina dostiže samo umom, i mozgom koji je, polazeći od podataka osjetila, sposoban spoznati istinu. Mi promišljajući neurokardiološki/kardio-

neurološki ne možemo potpuno razumjeti mozak, način na koji mozak funkcioniра, percepciju svijesti, a da pri tome izostavimo srce. Signali koje srce šalje mozgu dubinski utječu na njega. Mozak sluša te signale, baš kao što i srce sluša signale koje mu šalje mozak. Mozak i srce funkcioniраju kao jedinstvena osovina, u harmoniji, pri čemu mozak ima i upravljački uticaj, ali je i ovaj deo nervnog sustava autonomican.

– Kako uskladiti mozak i srce? Kako oni biološki komuniciraju?

Prof. dr. Goran Krstačić: Većina nas je učila u školi da srce stalno reagira na "naredbe" koje mozak šalje u obliku neuronskih signala. Međutim, nije tako često poznato da srce zapravo šalje više signala u mozak nego što mozak šalje srcu! Štoviše, ti srčani signali imaju

značajan utjecaj na funkciju mozga - utječu na emocionalnu obradu, kao i na više kognitivne sposobnosti kao što su pažnja, percepcija, pamćenje i rješavanje problema. Drugim riječima, ne samo da srce reagira na mozak, već i mozak stalno reagira na srce. Učinak aktivnosti srca na funkciju mozga opsežno je istraživan tijekom proteklih 40 godina. Ranija istraživanja uglavnom su ispitivala učinke srčane aktivnosti u vrlo kratkom vremenskom razdoblju - tijekom nekoliko uzastopnih otkaza srca na maksimumu. Znanstvenici s Instituta „HeartMath“ proširili su ovo znanstveno istraživanje promatrajući kako obrasci srčane aktivnosti veće veličine utječu na funkcioniranje mozga. Istraživanja su pokazala da različiti obrasci srčane aktivnosti (koji prate različita emocionalna stanja) imaju različita djelovanja na kognitivnu i emocionalnu funkciju. Tijekom stresa i negativnih emocija, kada je uzorak srčanog ritma neuredan i poremećen, odgovarajući uzorak živčanih signala koji putuje od srca do mozga inhibira više kognitivne funkcije. To ograničava našu sposobnost da jasno razmišljamo, pamtimos, učimo, razumijemo i donosimo učinkovite odluke (ovo pomaže objasniti zašto se često osjećamo impulzivno i nepomišljeno kada smo pod stresom.) Ulaz srca u mozak tijekom stresnih ili negativnih emocija također ima dubok utjecaj na emocionalne procese u mozgu - zapravo služi za pojačavanje emocionalnog iskustva stresa. Nasuprot tome, više uređen i stabilan uzorak srčanog ulaza u mozak tijekom pozitivnih emocionalnih stanja ima suprotan učinak - olakšava kognitivne funkcije i jača pozitivne osjećaje i emocionalnu stabilnost. To znači da učenje za stvaranje povećane koherencije srčanog ritma, održavanjem pozitivnih emocija, ne samo da koristi cijelom tijelu, nego i duboko utječe na to kako opažamo, mislimo, osjećamo i izvodimo. Često ističemo »Neka vaše srce razgovara s vašim mozgom«. U toj simbiozi iščitavamo i proces učenja i sticanja znanja ali i mudrost te intuiciju koja nas vodi nekamo dalje, više...

– Koliko je čovjek tajna u svojoj samospoznaji, a na koji način mu i sam Božić poručuje da je to misterij?

Prof. dr. Goran Krstačić: Svako je dobro ili Bog ili od Boga proizlazi. Kao što je Bog uzrok bića, tako je i svjetlo spoznaje. Ljudska se čežnja za ljubavlju ostvaruje u blaženstvu kojemu je izvor u Bogu. To svjetlo nekako posebno osjećamo i baštimo u Božiću. Bog je čovjeka kod stvaranja upravio prema konačnom nadnaravnom cilju i za to ga obdario milošću. Čovjek je nadnaravna slika Božja, grijehom ranjena, ali po Kristu opet povraćena u prvotno stanje. Krist je svojom milošću spasio i opravdao palog čovjeka. Ta je milost dakako dar Kristove muke, smrti i uskrsnuća. Opravdavajuća milost je ponovno stvaranje čovjeka jer po njoj postaje homo novus – novi čovjek u Kristu. Ta milost sadrži u sebi izljevanje Božje ljubavi na čovjeka koji postaje Božji prijatelj, ljubimac, štovise, ljubljeni sin. A tek ljubav prema Bogu čovjekove čine čini nadnaravnima i za nebo zasluznim. Čovjek, dakle, s Božjom ljubavlju i milošću, bez koje ne može ništa, mora surađivati, a to znači živjeti u Božjoj ljubavi i prijateljstvu. I sam je Sveti Augustin rekao: »Bog, koji te je stvorio bez tebe, neće te i spasiti bez tebe!«

Više od igre

Unedjelju 10. rujna nastavljeno je župno i obiteljsko druženje na igralištu kraj crkve gdje je održan još jedan malonogometni turnir. Ukupno se okupilo sedam ekipa Vin Klub, Čret-Jazbina, Lješnjakovec, Prigorje Boys, Caffe Bar »RL«, Advocata Croatiae, Skenderica 1912.

Na početku turnira župnik o. Zlatko Pletkosić predvodio je zajedničku molitvu i dao podršku ekipama te zaželio zajedništvo i prijateljstvo.

Odigrane su i najvažnije dječje utakmice sa velikim brojem sudionika koji su igrom, borbenošću i ponašanjem nagovijestili sportsku budućnost župe.

Turnir je sve sudionike u duhu zajedništva i vedrog raspoloženja okupio pod nadstrešnicom, finalna utakmica odigrana je samo izvođenjem sedmeraca. Od ekipe Advocata Croatiae spretnija ekipa je bila Čret - Jazbina, time je ponijela titulu pobjednika ovogodišnjeg turnira.

Dodijeljene su i pojedinačne nagrade, najstariji igrač turnira je Nebojša Krešo (1959. god.) iz ekipе VIN Klub, dok je Bruno Hajdinjak najbolji igrač turnira. Skupna nagrada za »Fair Play« dodijeljena je ekipi Lješnjakovec.

Ostalim ekipama podijeljene su zahvalnice, a nakon uslijedio je blagoslov okupljenih na zajedničkoj večeri i nastavku druženja uz tam-buraški sastav »Kao nekad«.

Zahvala ide organizatorima, osobito Zajednici obitelji i ostalim dobročiniteljima Pizz'up, Restoran Pri Kralju, Restoran Skenderica 1912, Caffe bar »RL«, Pršut Nira – Pakovo selo, Arabeneca, Mesnice Vukić, Mesnica »Don Vito«, Ante Perica Meštrović; koji su omogućili da župno druženje prođe u duhu zajedništva i

bolje međusobne povezanosti na svim razinama. Radujemo se župnom turniru i slijedeće godine.

Krešo Šušnić

Duhovno iskustvo i kulturno bogatstvo ugrađuju u svoju župnu zajednicu

Svjetskom danu mladih koji okuplja mlade katolike iz cijelog svijeta pridružili su se i mladi iz Remeta gdje su od 1. do 6. kolovoza sudjelovali u Lisabonu. Šezdesetak mladih predvođeni mlađomisnikom o. Jakovom Milićem na put prema Portugalu krenuli su 23. srpnja, nakon hodočasničkog blagoslova o. Krešimira Josipa Bahmeca. Tijekom hodočašća pohodili su samostan redovnica u blizini Nice, te sudjelovali u misnom slavlju. U nekadašnjem 'papinskom gradu Avignonu' su prenoćili. Tijekom hodočašća bio je bogat duhovni i kulturni program. U Zaragozi su ih dočekali karmeličani, a nakon toga hodočastili su Avili. To je mjesto rođenja i djelovanja sv. Terezije Avilske. U Baltaru je započelo sudjelovanje na pretprogramu Svjetskog dana mladih - Danima u biskupijama. Uz ostala mjesta na putu prema Lisabonu posjetili su Fatimu, te su tamo sudjelovali na svjetskom susretu karmelske mladeži.

Program u Lisabonu je bio bogat sadržajem, ali najvažniji su bili susreti s drugima - s mladima iz različitih država, s ostalim Hrvatima, s biskupima i napokon s papom Franjom. Prije završnog blagoslova, Papa je pozvao na sudjelovanje dana mladih u Rimu povodom jubilejske 2025. godine, a otkrio je i mjesto održavanja idućeg

Svjetskog dana mladih 2027. godine - Seul u Južnoj Koreji.

Susret je popraćen i brojnim katehezama među kojima za Hrvate. Predvodili su ih svećenici iz Hrvatske, a među njima su bili šibenski biskup mons. Tomislav Rogić i dubrovački biskup mons. Roko Glasnović, koji su uvijek bili na raspolaganju za razgovor. **M. Kovač**

Obnovljen molitveni vijenac

olitveni vijenac »Kraljice obitelji« nastao je 2000. godine iz potrebe povezivanja obitelji radi molitveno-duhovnog zajedništva i produbljivanja molitvenog života obitelji. Karmeličanin o. Đuro Filipović te godine okupio je prvu zajednicu u Remetama. Ubrzo je taj broj narastao do 8 molitvenih vijenaca s oko 240 članova. Duhovnici u župi su se izmjenjivali, a broj članova opadao. Malobrojni ustrajni u proteklih 23 godine održavali su svoj molitveni dan koji nije zamro. Promjenama i ustrajnosti molitelja, obnavljani su zajednički susreti, zahvaljujući ponajprije zauzetosti Mirjane Hrestak ujedno i koordinatorice Molitvenog vijenca u Remetama. O. Nikola Grizelj prihvatio je duhovno vodstvo.

Svaki molitveni vijenac sastoji se od trideset i jedne obitelji. Svaka obitelj ima jedan dan u mjesecu (svoj molitveni dan) i tada jedan član ili cijela obitelj, posti i prisustvuje misi. Molitvom, žrtvom i euharistijom predaje Majci Mariji svoje obitelji. Svaki molitveni vijenac ima svećenika koji određeni dan u mjesecu sa svim članovima vijenca slavi misu s različitim nakanama: za obitelji MVKO-a, za domovinu, za svetost svećenika, za redovničke zajednice, i za sve pokojne svih članova molitvenih vijenaca. Svaki molitveni vijenac ima i jednu redovničku zajednicu časnih sestara, koje ga prate svojim molitvama i žrtvom. Za remetski molitveni vijenac mole sestre karmeličanke iz Brezovice. Koji se žele uključiti, informacije na blogu: mvko.blog.hr; Župni ured Remete.

Aktivnosti trećeg reda svojim svjedočenjem pozivaju nove članove

Pri svetištu Gospe Remetske postoji već niz desetljeća i karmelski svjetovni red (tj. treći red) karmelskih laika, koji se redovito sastaje uz pomoć i podršku redovnika karmeličana. U Remetama postaje dvije zajednice svjetovnog reda.

Zajednica sv. Terezije Avilske, s priorom br. Vlatkom Gmazom – koja se sastaje kod sestara Božanskog Srca Isusova na Vrhovcu (kontakt osobe: br. Vlatko: 098 212 806, s. Snježana 095 777 9256, s. Mislava 091 263 5090)

Zajednica od Djeteta Isusa, s prioricom s. Željkom Mihljević – koja se sastaje u Du-

hovnom centru sv. Ivana od Križa u Remetama (kontakt osobe: s. Željka: 091 547 6860, s. Romina 098 977 3159, s. Davorka: 091 561 1370).

Sastaju se jednom mjesечно i još jednom neobavezno na molitvenom utorku nakon večernje mise u svetištu. Uz to organiziraju i posjete karmelskim samostanima diljem Hrvatske te u Somboru ili u Sloveniji, i cjelodnevne susrete s drugim karmelskim zajednicama unutar Hrvatske karmelske provincije sv. Josipa, te zatvorene duhovne obnove. Pozivaju nove članove.

s. Željka od Duha Svetoga Mihljević

Obitelj je zadnje uporište protiv devijacija

Usvetištu Nebeske ljekarne u zagrebačkim Remetama u utorak 21. studenoga slavljenja je misa na kojoj su spomenute tri obljetnice, 735 godina od spomena pavljinske crkve i svetišta, zatim 60 godina od smrti župnika mons. Leopolda Rusana koji je ostavio duboki trag u pastoralnom i inom djelovanju. Istodobno je spomenuto 60 godina otkako su karmeličani preuzezeli župu. Župnik i upravitelj svetišta o. Zlatko Plitiković kazao je da su Remete pune obljetnica, te njih valja čuvati kao spomen koji će poticati da se istinska povijest i dalje bilježi.

Poslije mise u svetištu Ljekarne nebeske održana je tribina o temi »Zdrava obitelj – zdrava zajednica«. U uvodu je Vlado Čutura citirao poremećaje u ponašanju prema dijagnozama iz MKB 10, te kazao da poremećaji

u ponašanju pojedinaca trebaju pomoći struke i društva, a ne progona. »Ljudsku slabost koja je rođena treba zaštititi, ali ne hirove i stoga ne trebaju oni biti mjerilo obrasca ponašanja šire zajednice.«

Na pitanja koja su povezana s problemima mladih ljudi i obitelji, odgovore je davao psihijatar dr. Herman Vukušić koji je iznio podatke o posljedicama Istanbulske konvencije posebno kad je u pitanju promjena spola kod maloljetnika. »Broj psihijatrijskih bolesnika u malodobnim skupinama porastao je za sedam puta više kod osoba pri promijeni spola. Nažalost, granica je srušena pa tako i maloljetne osobe mijenjaju spol, a to je protiv Božjeg nauma, jer svaka osoba stvorena je kao Božji unikat. Obitelj je tu ključna, ne smije podlijegati medijskoj i inoj javnosti koja gazi ljudsko i obiteljsko dostojanstvo.«

Nadalje je dr. Vukušić istaknuo da se sve vrijednosti koje čuva Crkva, jednostavno gaze, počevši od javnoga moljenja krunice pa nadalje. »Unistaraju se tradicijske vrijednosti, a tradicija je čuvateljica ljudskog dostojanstva. S tradicijom i svojom Crkvom ponosimo se. Glas Crkve mora biti prepoznatljiv i snažniji a na što upozorava i papa Franjo govoreci o zaštiti ljudskog dostojanstva,« kazao je psihijatar Vukušić. Odgovarajući na brojna pitanja prisutnih vjernika psihijatar Vukušić je naglasio da je Crkva temelj koji odgaja zdravu obitelj, jer odgaja zdravog pojedinca. (jp)

Filijalna kapela na Čretu

Naša kapelica na Čretu iz godine u godinu je punija vjernicima te što nam je svima posebno drago – djecom. Popis iz 2011.g je brojao 2100 stanovnika a 2022. čak 3400! Gradi se, doseljavaju se obitelji, mjesta je sve manje pa ozbiljno razmišljamo o povećanju kapelice ili čak novoj lokaciji. Ta ideja se već 20-ak godina spominje ali realizacija je doista teška. Problem je i parkinga ali i sadržaja. Kapelan o. Krešimir Josip Bahmec je osim kapelice zadužen i za remetski dio župe pa je teško sve stići i pokrenuti. Od prošle godine imamo svakodnevne svete mise u 18.30 sati te krunicu prije mise a od ove godine i dječju polnočku u 19 sati, te drugu u 23. S. Slavka Sente vodi molitvenu grupu žena koje mole i razmatraju otajstva krunice. Ponovno imamo i kreativnu radionicu za djecu, povremene jednodnevne duhovne obnove za mla-

de koje oni iniciraju i osmišljavaju te im dajemo prostor za susrete i molitvu. Naš br. Lovro Šterc je nedjeljom i svetkovinama određen za sakristana i voditelja ministranata kojih je Bogu hvala uvijek lijep broj na nedjeljnoj misi u 11 sati. Nedjeljom imamo i župne kateheze za prvpričesnike i krizmanike. Gđa. Ljiljanka Hoborka vodi kateheze za prvpričesnike te svira na nedjeljnim misama, svetkovinama i zornicama. Vrijedne žene predmole krunicu te čiste i brinu za kapelicu, sakristiju i druge prostorije preko tjedna te ju ukrašavaju cvijećem. Povremeno imamo i sastanke na kojima raspravljamo što radimo i što možemo bolje. Kako nam je prostor najveći problem, radimo na izgradnji i obnovi prostorija što nažalost traje dugo zbog teškoća sa pronalaskom majstora i financija. Mnogi spominju da bi bilo dobro da naša filijalna kapelica bude samostalna župa s obzirom na velik broj stanovni-

ka koji stalno raste i da bi tako bolje funkcionala te imala svećenika koji bi se potpuno posvetio ljudima u tom kraju. Potruditi ćemo se da naša kapelica se obnovi, proširi i da bude bogatija sadržajima jer su ljudi to doista zaslužili. Najprije svi molimo a onda se i uključimo da svi zajedno donesemo Boga mnogim dušama i da mi budemo bolji ljudi.

o. Krešimir Josip Bahmec

Dani Šušnjića

Krajem rujna nastavila se ta već pomalo ulična tradicija u ulici Šušnjići gdje su žitelji organizirali drugo po redu ulično druženje. Da su svi susjedi u ulici složni, stariji i mlađi bilo je vidljivo iz pripreme i organizacije druženja koje se riješilo u samo par dana. Većina su potomci od obitelji remetskog zvonara Stjepana i Barbare Šušnić, ima i doseljenika koji danas zbog pozitivne atmosfere u susjedstvu gotovo sigurno ulicu ne bi mijenjali. Ovo je dokaz da još uvijek postoje dobre zajednice i dobrosusjedski odnosi u župi. Na zajedničkom druženju pridružio im se i župnik o. Zlatko. U nadi da ćemo se i nadalje svake godine naći na zajedničkom festu, šaljemo svima lijepo pozdrave i poruku, kako nam je svima u ovim vremenima potrebno druženje i opuštanje i mali zaborav na svakodnevne brige, poručuju Šušnjići.

Krešo Šušnić

Razmislite o tome - što želite?

Jadranka Bizjak Igrec

Puno izbora i izazova ima danas čovjek modernog vremena. Uključujući: izbor robe široke potrošnje, mjesa stanovanja, izbor škole, fakulteta, nastavak cjeloživotnog obrazovanja, dileme oko životnih pitanja kao kada i za koga se udati ili oženiti, kojim zanimanjem se baviti kako se dokazati u društvu... Nove tehnologije povećale su brzinu gotovo svega i uzrokovale informacijsko preopterećenje i silnu užurbanost. Puno je pitanja, nedoumica, nesigurnosti, ponekad i boli, patnje, želja i nadanja. Često se intenzivnije žali i promišlja kako ljudi stare: za poslovnim prilikama, ljubavima, nedovoljno provedenim vremenom s osobama do kojih nam je (bilo) stalo, svađama koje su se mogle preskočiti, za novcem koji je potrošen, za novim prilikama kojih je sve manje. U životu se pružaju mnogi izbori i neizbjegno je da gledajući unatrag neke od tih izbora bilo moguće učiniti i drugačije. Žaljenje može potaknuti na razmišljanje o ponašanju: "nisi dobar sin, dobar brat, dobar suradnik, dobar prijatelj, dobar kolega. Što se rađa? Nezadovoljstvo. Ogorčenje. Strah. Napetost. Sve te silne patnje izazivaju tugu, čovjek bude nestrljiv. Nakupljeno nezadovoljstvo i žaljenje koje se rađa u srcima pozivaju da se zaustavi i u tišini osluškuje. Svi ti osjećaji mogu biti vrlo negativno emocionalno iskustvo, potaknuto mislima o tome što bi se moglo dogoditi da je ponašanje i postupanje u određenim situacijama bilo drugačije. Poput nasлага, u čovjeku se može javljati i taložiti krivnja. Žaljenje može biti veliko (npr. odabir fakulteta i karijere koji ne zadovoljavaju, po-

sao koji je pretežak ili prelagan, bračni život, bolest i sl...) ili malo (npr. naručivanje robe preko web stranice, nedostizne karte za neka događanja i sl.). Žaljenje samo po sebi nije negativno i može potaknuti na djelovanje i promišljanje o tome što se stvarno želi, koji su prioriteti na prvom mjestu.

Znamo li što želimo?

Roditelji koji su posvećeni poslu i zbog toga premalo vremena provode sa svojom obitelji mogu doći do spoznaje da premalo pažnje posvećuju jedno drugome i da im nedostaje kvalitetno provedeno vrijeme s obitelji. Obiteljski život može postati služben i predvidljiv, održiv samo u iznimnim trenucima kad bude više vremena, tijekom praznika, ili kad je manje posla. Žaljenje može potaknuti promjenu navika i ostvarenje želje za istinskim življnjem zajedno, življene iste ljubavi u zajedništvu, građenje obitelji osobnim i jedinstvenim doprinosom, trud da se održi obitelj živa. Dom i obitelj nisu statična stvarnost; oni su uvijek put, trajni proces izgradnje. Mnogi ljudi nakon iskustva teške bolesti ili bliskih dodira sa smrću spoznaju da im je svaki trenutak dragocjen i odluče vrednije iskoristiti vrijeme koje imaju. Postoji puno primjera osoba koje

je upravo žaljenje potaknulo na velike iskorake, probanje nečeg novog i donošenje odluka za drugačijim putem u životu. Dogodi se da žaljenje preraste u osjećaj da život nije onakav kakav se želi, da se donose loše odluke. Što se događa? Ljudi sve manje opravljaju vlastite i tuđe pogreške, olako oštro osuđuju tuđu nesavršenost i pogrešivost, tajne se lako odaju, nema intime, povjerljivih razgovora. Žali se za nečime što se (nije) dogodilo u prošlosti i teško je donijeti odluku što dalje, kako na osobnom tako i na društvenom planu. Ovakvo žaljenje može biti iscrpljujuće jer stalno gledanje unazad onemogućava uživanju u onome što dolazi. Što se prije otpuste bolna i razočaravajuća sjećanja prije se može posvetiti izgradnji nečeg novoga.

Dogodit će se radost

Iznenada i neočekivano dogodit će se radost. Iz pogrešaka se uči. Pogreške treba jedno-

stavno otpustiti i primijeniti naučene lekcije koje su ostavile dubok trag na ponašanje i djelovanje. Život proživljen vječno gledajući unazad prema onome što ostaje iza, obilježen ljutnjom i krivnjom što nisu stvari drugačije, neće donijeti sreću. Prihvatanje stvari onakvima kakve jesu i poduzimanje aktivnosti koje svakim danom dovode bliže ciljevima može čovjeka ispuniti, omogućiti da u različitim okolnostima živi u skladu sa svojim vrijednostima i pomoći da, kada pogleda unazad, bude sretan onime što je postignuto. Pokušati djelovati u skladu sa svojim vrijednostima kad god je to moguće odličan je izbor. Kada se razmišlja o usklađenosti djelovanja sa vizijom, smislom i svrhom života lakše je napraviti izbore onoga po čemu čovjek želi da ga pamte tijekom kratkog boravka na Zemlji. Koja bi područja života mogla još više ispuniti Božje svjetlo u ovome vremenu priprave na Gospodinov dolazak, otvoreno je pitanje za svakog.

Tko je prvi bit će posljednji

Ove godine se okupilo 15-ak mladića iz župe kako bi, kao i nekad prije s nekom drugom momčadi, sudjelovali u katoličkoj malonogometnoj ligi koja se igra na Velsajmu. Liga je započela misom u župi sv. Josipa na Trešnjevcu koju je predslavio pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško, i uputio prigodnu homiliju temeljeći je na evanđelju i čineći paralelu s nogometnom utakmicom. Među ostalim svećenicima, od kojih neki i igraju sa svojom župnom momčadi, suslavio je i remetski župnik o. Zlatko Pletikosić. Nastupamo pod imenom Advocata Croatiae što znači Zagovornica Hrvatske, a pod tim imenom u istoj ligi prije su sudjelovali neki drugi slavni klinci, koji su odnijeli puno pobjeda i titula i čiji trofeji se nalaze izloženi u župnom uredu u Remeta-

Karmelićani grade budućnost na sedmostoljetnoj tvrđavi

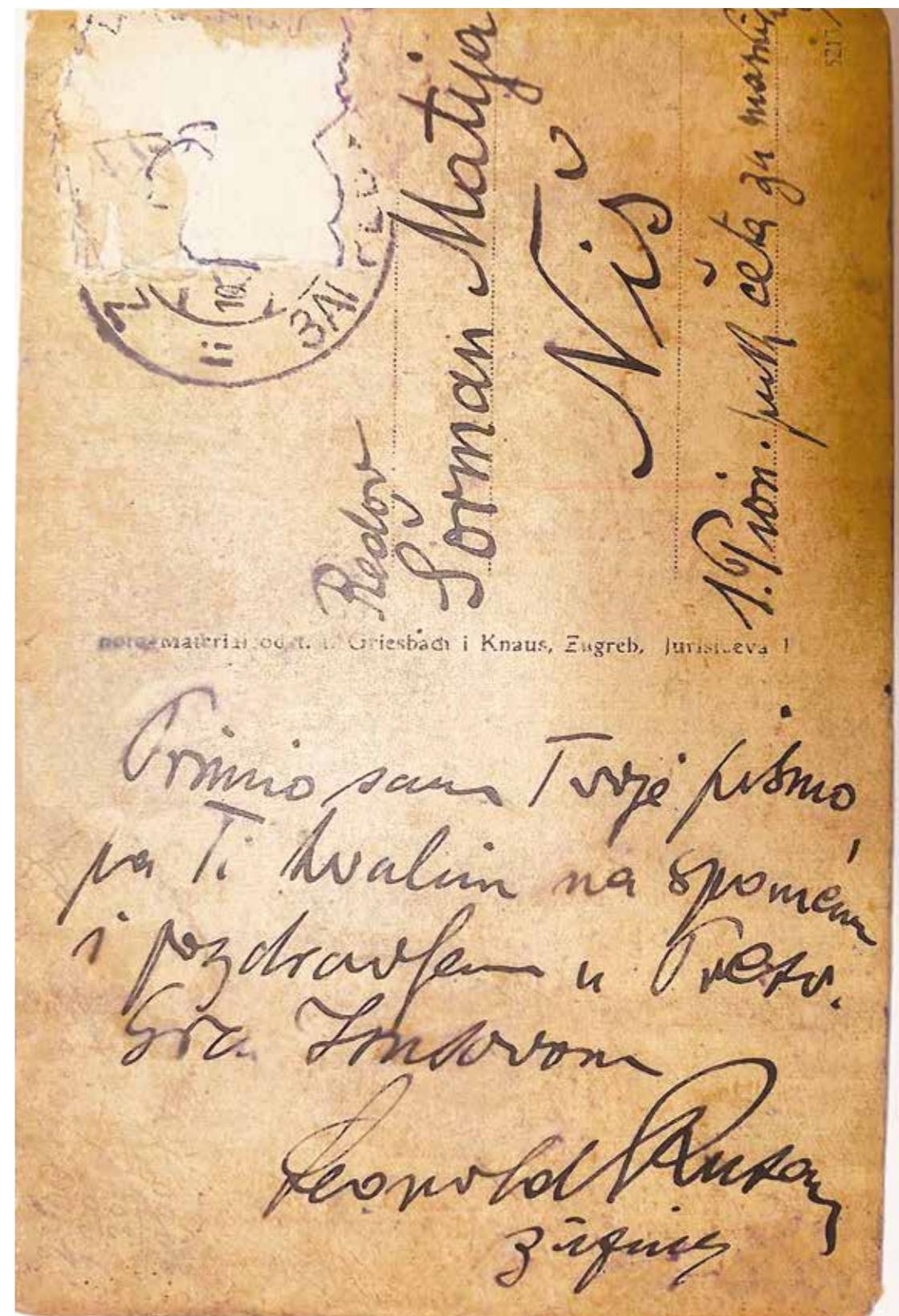
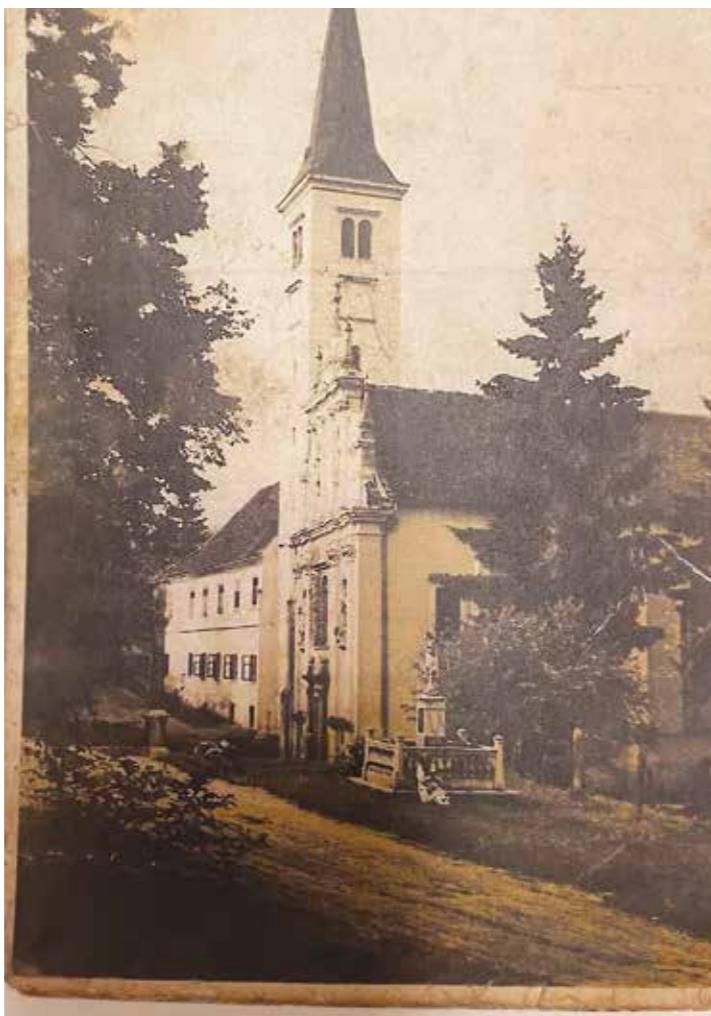
Završilo se 735 godina od prvog spomena pavlinske samostanske crkve u Remetama, a povijesna prepostavka je da je u udolini bila i prije 1288. godine. Prema povijesnim izvorima, to je bila crkvica posvećena Majci Božjoj u kojoj su putnici na putu od Griča do Stubice i obratno zahvaljivali Bogu po zagovoru Majke Božje. Hodočasnici su dolazili da bi se molili i preporučivali u molitve, pa se tako predajom govorio o prvom čudesnom događaju 1250. godine. Svečana proslava 700. obljetnice koja je bila 1988. godine od prvog spomena svetišta, a još duboko je urezana u sjećanje živućih Remećana. To je bio dan kad su karmelićani na oltaru nosili misnice na kojima je pisalo (1288-1988).

Svako svetište ima vlastite osobitosti, svoju prošlost i povijest. Veliki je događaj bio kad je 1667. godine imenovan remetski redovnik – pavlin Martin Borković zagrebačkim biskupom. Novo razdoblje započelo je 349 godina nakon njegova imenovanja biskupom i od tada skoro 500 godina do zaređivanja prvog karmelićanina biskupom o. Zdenka Križića 25. svibnja 2016.

Pavlini su bili promicatelji i nositelji prosvjetiteljstva, pismenosti i kulture u hrvatskom narodu. Taj slijed nastavili su i karmelićani kroz svoj »Sustavni studij duhovnosti«, zatim pokretanje Prve katoličke

osnovne škole u Zagrebu, te niza drugih seminara, na području izdavaštava, kulture. Remete su uvijek bile središte duhovnih i kulturnih događanja. Za vrijeme dugogodišnjeg župnika mons. Leopolda Rusana imale su svoju dopisnicu kojom je župnik odgovorio na pismo vojnika Matije Šormana (oko god 1930.)

Zlatko Šušnić

Vjera ljubavlju djelotvorna

Teodora Živković, *Prvi susret sa svetom Terezijom Avilskom*, Karmelska izdanja, Zagreb, 2023., 110 str.

Br. Dario Tokić, karmeličanin

Najnovija knjiga »Karmelskih izdanja« jednostavan je i praktični uvod u lik i djelo sv. Terezije od Isusa (1515. – 1582.), obnoviteljice karmelskog reda iz Avile u Španjolskoj. Njena su nam djela uglavnom prevedena i objavljena na hrvatskom jeziku (u tijeku je i priprema za tisak i njenih petstotinjak pisama), ali njihovo čitanje za mnoge nije baš lagano i jednostavno. Zato je mr. sc. Teodora Živković, svjetovna karmeličanka iz zajednice »Terezija Avilska« u Remetama, koja se svetom Terezijom bavila i na znanstvenom i na duhovnom području, odlučila izaći u susret molbi više zainteresiranih osoba da im na pojednostavljen način približi ovu prvu ženu koju je papa Pavao VI. 1970. uzdigao na naslov »Doctor ecclesiae«, naučiteljicom Crkve. Knjiga je oblikovana u osam poglavlja kojima prethodi tekst često citirane Terezijine pjesme »Nada te turbe« i nekoliko zanimljivosti iz opće kulture vezane uz Sveticu, kao mala motivacija za ono što slijedi. U predgovoru dr. sc. Jure Zečevića, karmeličanina i profesora Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu podsjeća se na osnovnu potrebu duhovnog života, a to je održavati svoju vjeru životom, a iz uvoda same autorice doznaju se gore spomenute okolnosti nastanka knjige, kao i njena nakana: »Sveta Terezija od Isusa nije samo učiteljica, nego i zaštitnica svih onih koji žele (p)ostati Isusovi pravi prijatelji,

pa je ova knjiga pokušaj da se upravo takvim osobama našega vremena približi Terezijin duh i otvore vrata moguće buduće suradnje na izgradnji Božjega kraljevstva.« (str. 12-13). U prvom poglavlju »Životopis« donosi se kratki – mogli bi reći – duhovni i poučni životopis svete Terezije riječima pape Benedikta XVI. koje je u svojoj katehezi prigodom Dana posvećenog života izgovorio na općoj audijenciji 2. veljače 2011. Poglavlje je nadopunjeno zanimljivim opisom Terezijinog tjelesnog izgleda, i najosnovnijim opisom njenih glavnih djela.

Upravo su njena djela glavni izvor za poznavanje Terezijina lika i duha, pa je u drugom poglavlju pod naslovom »Sv. Terezija kako su je drugi doživjeli« izložena mala kompilacija dojmova suvremenih čitatelja stečenih u susretu s njenim djelima. Treće poglavlje naslovljeno »Lik, djelo i poruka« sažetak je kojim autorica na sebi svojstven način aktualizira duhovni profil svete Terezije za naše vrijeme. Četvrto poglavlje »Učiteljica molitve« je najposežnije i strukturirano pomoću pet osnovnih Terezijinih zahtjeva za svakog istinskog molitelja, koji ujedno čine i pet podnosa: Odlučnost, Samospoznaja, Istina i poniznost, Ljubav, Gospodin traži djela, djela, djela.

Ako pokušavate vaše svakodnevne zadatke uvijek činiti u Ime Gospodnje, tada, vjerujte mi, vi ste na pravom putu. Ako je Bog od mene, usprkos mojih slabosti, učinio tako nešto veliko, učinit će nešto veliko i od vas. To mi možete vjerovati. Molim vas, ne postavljajte nikakve granice djelovanju Božjem u vašem životu.

– Sv. Terezija Avilska

Knjiga doista može pomoći čitatelju da upoznавајући lik i duhovne poruke sv. Terezije Avilske, crkvene naučiteljice, i sam, poslovnim terminom opisano, „duhovno profitir“ na svome putu molitve kao komunikacije i iskustvenog zajedništva s Bogom.

– Dr. sc. o. Jure Zečević, OCD

Zahvalna sam na ovoj knjizi koja mi je sv. Tereziju Avilsku ovako pojednostavila i približila. Oduševila me njezina odlučna odlučnost, predanost Gospodinu i Ljubav kojom ga je ljubila, iz koje su izlazila sva njezina djelovanja. Sad joj se molim za zagovor i sigurna sam da pomaže. Knjigu ću više puta pročitati, i vjerujem svaki put da ću naći nešto novo, što me motivira i nadahnjuje.

– Marija Coupe

Prvi susret sa svetom Terezijom Avilskom ostavio je na mene duboki dojam. Jednostavnim stilom donosi nutriji duše duhovnu svježinu, a sadržajem pobuduje zanimanje za dubljim poznавanjem lika i djela sv. Terezije od Isusa. Terezija je prikazana kao duhovita, pristupačna, srdačna i istinoljubiva redovnica koju bih rado imala za svoju prijateljicu, a onda i za duhovnu učiteljicu i nebesku zaštitnicu.

– Anamarja Jurković

Knjiga nam daje jednostavan, strukturiran i pristupačan uvid u osobnost, molitvu, nauk i životna postignuća sv. Terezije od Isusa (Avilske). Pomažući nam da doživimo i razumijemo mistični nauk i život prve naučiteljice crkve, uči nas kako raditi, moliti i živjeti u svakodnevnom životu, među ljudima, „loncima i poklopčima“ uvijek u prisustvu „onoga za kojeg znamo da nas ljubi“. Utječemo se sv. Tereziji da i naš život po molitvi i njenom primjeru učini bližim Gospodinu.

– Senka Blažeković

CIJENA: 8 €

U petom poglavlju »Terezijina djelotvorna ljubav« pokazuje se kako je molitva u Terezijinom životu svoj prirodni dovršetak doživljivala u djelima ljubavi koja su bila plod vršenja spoznate Božje volje, s posebnim osvrtom na dinamiku ostvarenja novih Terezijinih osnutaka.

U šestom poglavlju »Očenaš sa svetom Terezijom«, pojednostavljeni je prikaz Terezijina nauka u vezi s ovom osnovnom kršćanskom molitvom s kojom i sveta Terezija započinje formaciju svojih sestara obnovljenog Karmela.

Posljednja dva poglavlja »Humor na Terezijin način« s anegdotama iz njenog života i »Izreke sv. Terezije« relaksirajućeg su, ali isto tako i poučnog karaktera. Knjiga završava s pet načelnih poruka kojima autorica zapravo daje suvremenom čitatelju u ruke operativne zaključke i posve jasne pravce djelovanja u skladu s naukom i svjedočanstvom života svete Terezije Avilske, te s popisom literature dostupne na hrvatskom jeziku.

Za kraj evo i dva odjeka od onih kojima je ova knjiga i namijenjena: »Jednostavnim stilom donosi nutrini duše duhovnu svježinu, a sadržajem pobuđuje zanimanje za dubljim poznavanjem lika i djela sv. Terezije«; i: »Zahvalna sam na ovoj knjizi koja mi je sv. Tereziju Avilsku ovako pojednostavila i približila... Sad joj se molim za zagovor i sigurna sam da pomaže«.

SVETI NIKOLA

Večer malih velikana

Na blagdan sv. Nikole u Šatoru sastanka okupio se veliki broj djece i roditelja kako bi zajedno proslavili misu i dočekali svetog Nikolu. Poslije mise izveden je igrokaz »Andeo svetog Nikole«. U podjeli darova i brige za najmlađe u župnom zajedništvu, njihova večer je bila »večer malih velikana«. (Ž.K.)

DOC. DR. MIRNA ŽULEC

Tjelesno i duhovno zdravlje idu skupa

Na području naše župe sve je više starijeg stanovništva, a među njima su osobe s kroničnim ranama o čemu se malo govori. Zapravo, to je javnozdravstveni problem koji se rijetko otvara pa i domovima za starije i nemoćne. O tome progovara doc. dr. Mirna Žulec koja između ostalog predaje na Hrvatskom katoličkom sveučilištu, te je ravnateljica poliklinike »Marija«. Kako to sve staviti pod Gospinu zaštitu, dakle kako zacijeliti duhovne i fizičke rane navodi: »Da kronične rane su podcijenjeni javnozdravstveni problem, s njima se bavi svatko i nitko, svatko 'povremeno'. Svi govorimo o holističkom pristupu, dok su liječnici visokospecijalizirani, medicinske sestre su te koje kao Gospa 'u tišini' rade svoj posao, ne samo zbog empatije nego zato što su godinama usavršavale i brusile svoju vještina da budu medicinske sestre. Glavna uloga u zdravstvenoj njezi je zadovoljenje 14 ljudskih potreba tu ulaze i 'netjelesne' kao što su npr. potreba za edukacijom ili komunikacijom s drugim ljudima, ali i zadovoljenje duhovnih potreba«.

O tome kako to prevenirati, sanirati i nositi se s tim problemom, doc. dr. Žulec odgovara: »Za razliku od mnogih zemalja koje vode podatke o pacientima s kroničnom ranom, mi smo na tom polju tek u povođima, što je u stvari žalosno, jer ne znamo ili teško saznajemo u kom smislu se troše novci poreznih obveznika. Na primjer, za razliku od nekih zemalja u okruženju dio pomagala bolesnik može dobiti preko doznake, no to pravо se često koristi u krivom smjeru ili bez nadzora. Tako za liječenje u barokomori su liste čekanja skoro godinu dana. Isto tako neke suvreme-

ne stvari se ne koriste aktivno, kao npr. kompresivna terapija ili negativni tlak. Što se tiče same prevencije, tu definitivno vidimo dijabetes i aterosklerozu kao glavne čimbenike, te nam taj naš moderan život uzima danak. Često pacijenti znaju reći - pa ne znam što je, zadnja dva mjeseca mi je šećer u granicama normale, a rana ne zarasta? Nažalost, tu se vidi utjecaj nekoliko godina nekontroliranog dijabetesa te sigurno ne možemo očekivati rapidno cijeljenje. Sanacija kronične rane je dugotrajan proces, ne uključuje samo staviti nešto na ranu. Ne postoje čudotvorne obloge, otopine ili masti, postoje samo ljudi koji jako dobro znaju određena svojstva raznih terapijskih sredstava pa ih adekvatno koriste. Također, ne liječi se u stvari rana, jer rana je samo simptom nečega kao što je pritisak kod dekubitusa, loše vene ili dijabetes, te u liječenju rana svakako vidimo potrebu za multidisciplinarnim pristupom«. O tome na koji način educirati širu javnost, zapravo da to ne bude sve svedeno na institucije, doc. dr. Žulec kaže: »Sve javnozdravstvene akcije su dobrodošle - Svjetski dan dijabetesa, zatim Dan svjesnosti o dekubitusu, ali i sve akcije kojima se podržavaju zdravi stilovi života - što više jesti sezonsku hranu biljnog porijekla, po mogućnosti što manje prerađenu i naravno minimalno 30 minuta kretanja - to ne uključuje stajanje nego aktivno hodanje!«

Prvi put čitana imena ubijene djece u obrambenom Domovinskom ratu

Duhovni susret roditelja djece ubijene u obrambenom Domovinskom ratu, roditelja, supruga i djece poginulih branitelja te hrvatskih branitelja priređen je u svetištu Majke Božje Remetske. Okupljeni iz cijele Hrvatske, prije mise prvi put su čitana imena ubijene djece. Na spomen ubijene djece blagoslovljene su bijele ruže koje je darovao Glas Koncila, a predvoditelj misnog slavlja o. Zlatko Pletikosić između ostaloga je kazao: »U rodnoj kući, danas i crkvici sv. Terezije na vratima bračne sobe u kojoj je i bračna ložnica svetih roditelja Male Svetice i ostalih osmero djece, pročitali smo sljedeće važne riječi: 'Na ovom su se mjestu susretali život i smrt. Na ovom se mjestu učilo povjeravati Božjoj providnosti.' Nije li prije svega naš život mjesto susreta života i smrti? Nije li naš život mjesto – škola – vježba po-

vjeranja i povjeravanja Božjoj providnosti? Naš život i naše okruženje. Tako je bilo 90-tih, tako je i danas i uvijek će biti, za onog čovjeka i kršćanina koji ovu školu želi polaziti i učiti te napredovati i ostvarivati se, i ostvarivati dobro. A sve i uvijek u Bogu, i za bližnjega. U vašim i našim životima, i prostorima, tih 90-tih susretali su se život i smrt, učilo se onda i učimo danas povjeravati se Božjoj providnosti: pri rađanju, pri umiranju, pri gubljenju i pri dobivanju, pri dobivanju novog života i pri gubljenju zemaljskog života, ali u isto vrijeme rađanju naše slobodne Domovine, i rađanju života vječnoga. Neka nas riječi sv. Terezije: 'Svoje ču nebo provesti čineći dobro na zemlji' i 'Sipat ču kišu ruža (milosti) s neba' podsjetite na to da i naši pređi, kao naša braća i sestre, očevi i majke, rođaci, djeca koji su kroz stoljeća živjeli i davali živote i zdravlje, davali dio i cijele sebe, za nas danas, i za našu slobodu, te također naši branitelji, a tu ubrajam i naše male duhovne branitelje, djecu, poginulu u obrambenom Domovinskom ratu, kao i ostalim ratovima i nemilim događajima, prate i zagovaraju odozgor, te tako sipaju obilje milosti na nas danas, učenike Kristove, učenike života, i napretka svake vrste, najprije napretka srca, duše, onda, velim i svakog drugog leta ili puzenja, ali uvijek pomicanja naprijed!«, kazao je upravitelj župe o. Plletikosić. **V.Čutura**

Advocata Croatiae / Božić 2023.

Hodočašće malih molitelja u Međugorje

Mali molitelji Bezgrijesnog srca Marijina, zajednica u župi Remete, koja je nastala poticajem nekoliko laika u isto vrijeme, koji već više od godinu dana svakodnevno mole krunicu u Gospinom vrtu u 20 sati na različite nakane, te se svakodnevno posvećuju Bezgrješnom Srcu Marijinu s duhovnikom o. Ivanom Živkovićem hodočastili su u Međugorje. A.R.

Božić 2023. / Advocata Croatiae

Od Karmelske Gospe do Božića

KOLOVOZ

6. – 14. U svetištu Majke Božje Remetske slavljenja je devetnica s gostima propovjednicima.

15. kolovoz - Proštenje na svetkovinu Velike Gospe. Večernju misu predslavio je pomoćni zagrebački biskup Mijo Gorski.

16. kolovoz - Misa zahvalnica

20. kolovoz - Dotadašnji upravitelj župe i svetišta o. Antonio Mario Čirko oprostio se od župljana i pošao u župu Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije na Malešnici za upravitelja župe.

S molitvom i zahvalnošću o. Antoniju

Vlč. Antonio Čirko, župnik župe Bezgrešnog začeća BDM na Malešnici, svojim radom i zalaganjem u sjećanju je remetskih župljana i zajednice. Uz posebnu zahvalnost s obiljem blagoslova i molitvom ga prate iz Remeta.

21. kolovoz - U župnom uredu je bila službena primopredaja župe pred predstavnikom Nadbiskupskog duhovnog stola s Kaptola. Upravu župe i svetišta preuzeo je o. Zlatko Pletikosić, dotadašnji župni vikar župe Remete.

27. kolovoz - U župi i svetištu slavljenje je liturgijsko uvođenje u službu pred mons. Jurajom Bateljom.

RUJAN

3. rujan - U 10.30 sati euharistiju je predslavio rektor Međubiskupijskog sjemeništa na Šalati preč. Matija Pavlaković, a sjemeništarci su čitali i ministrirali. Bilo je to već uhodano hodočašće Sjemeništa Majci Božjoj Remetskoj uoči početka odgojne i školske godine.

5. – 7. rujna. U svetištu je trodnevnicu u čast sv. Terezije od Djeteta Isusa tj. Male Terezije predslavio misom i propovijedi o. Dario Tokić. Na Rođenje Marijino, tj. na malu Gospu večernju misu s procesijom oko crkve i samostana predslavio je upravitelj župe i svetišta o. Zlatko Pletikosić. Nakana mise i procesije je, osim za osobne potrebe župljana i hodočasnika i za dovršetak obnove. U nošnjama su sudjelovali članovi KUD-a Frankopan Remete i FIS-a Remete, s mnoštvom djece obučene u prigorske nošnje.

23. rujan - U svetištu su slavili svečane zavjete br. Lovre (Kristijana) Šterca.

LISTOPAD

7. listopad - Na spomen Blažene Djevice Marije od krunice, u svetište su hodočastili vjeroučenici, osobito krizmanici iz župe bl. Alojzija Stepinca u Trnjanskoj Savici sa svojim vjeroučiteljima i župnikom vlč. Antunom Vukmanićem i priključili se hodočasničkoj misu subotom u 11 sati, molili u Gospinom vrtu i igrali na igralištu.

15. listopada - U filijalnog crkvi proslavljen je proštenje dvjema nedjeljnim i svetkovinskim misama koje je predslavio župni vikar o. Krešimir Josip Bahmec. Uoči svetkovine održana je trodnevница.

U svetištu je bila misu za početak nove školske godine Prve katoličke OŠ u Gradu Zagrebu koju je predslavio mons. Bože Radoš, biskup varaždinski.

17. listopada - U župi je održan župni nogometni turnir – dan je to zbilja velikog zajedništva.

28. listopada - Župljani su hodočastili u Solin, na preuzimanje službe splitsko - makarskoga nadbiskupa i metropolite Zdenka Križića, nekadašnjeg dugogodišnjeg člana zajednice karmelićana u Remetama.

STUDENI

21. studeni - Prikazanje Blažene Djevice Marije, Ljekarna Nebeska ili Gospa od Zdravlja. U 18,30 u svetištu je slavljena misa zahvalnica za hodočasničku godinu, te za 735. obljetnicu prvog pisanog spomena Remeta tj. crkve posvećene Majci Božjoj redovnika pustinjaka, 60. godišnjici preminuća mons. Leoploda Rusana, remetskog župnika. Na njegovu svečanom ukopu u Remetama, nadbiskup zagrebački Franjo Šeper

predao je župu Remete karmelićanima, te je to i 60. obljetnica preuzimanja župe. U Remete u župni dvor, i bivši pavlinski samostan stigli su iz Hrvatskog Leskovca. Misa je bila ujedno prigoda za spomenuti se godine osnutka župe 12. listopada 1812.

PROSINAC

Za Božić se mnogi župljani pripremaju i misama zornicama u 6 sati, ali i slavljenjem ostalih misa i ispovijedi.

Kostruktivska obnova starog dijela samostana i crkva ide polako kraju. Puno je jako toga napravljeno, a cijelovita obnova tek slijedi. Bože i Majko Božja, pomozite!

Sad se radi obnova pročelja crkve koje je oštećeno u prošlosti, ojačava konstrukcija slavoluka, završava pokrivanje krovišta iznad sakristije i crkvenog hodnika...

Pčele će nas učiti zajedništvu

Uremetskoj župi na području Bukovca živi marljiva i vrijedna obitelj Kramer. Promatrajući sa strane njihovo pravilo je poput benediktinskoga »ora et labora – moli i radi«. Supružnici Ivica i Nevenka imaju troje djece, kćer Laru, te sinove Ivana i Marina. Poput brojnih obitelji, život ih nije mazio, ali su uvijek ostajali uspravni. Ivica je rođen u Nemetinu kod Osijeka 1961. prošao je obrambeni Domovinski rat. Radio je različite poslove, od parketara, policijaca kriminalistike do pčelara. Nastoji danas živjeti od pčelarstva te proizvoda vezanih za medarstvo, od proizvodnje meda, svjeća, različitih preparata. Kao sudionik obrambenog Domovinskog rata, sa završenom policijskom akademijom umirovljen je 1997. iako to nije želio – kako kaže, ali zakon i netko drugi je odlučivao. Pun optimizma, Ivica se ne predaje, a pčelarstvo im je na neki način genetsko naslijede. Treća je generacija u pčelarstvu, a njegov brat Milan Kramer neprestance ga na to poticao, jer je bio strastveni pčelar i inovator koji je poginuo u prometnoj nesreći. Puno je od njega naučio, jer kako donose mediji: »Pčelarstvo bez Milana Kramera više neće biti isto... Osim meda, sakupljao je i ostale pčelinje proizvode: propolis, cvjetni prah, pčelinji otrov i vosak. Bavio se i znanstveno-istraživačkim radom vezanim za upotrebu pčelinjih proizvoda za zdravlje ljudi.«

Kramer ne želi patvoriti svoj med, nego što je priroda stvorila i ljudske ruke učinile, neka bude tako. »Imamo svoj OPG, ali problem je što smo u Zagrebu, pa su poticaji nikakvi, zapravo za nas ih i nema, premda pčele ne držimo u Zagrebu«, navodi Kramer. »Teško je danas živjeti od pčelarstva, jer sustav ne prepozna vrijednost biološke raznolikosti i

kvalitetu autohtonoga hrvatskoga proizvoda. Sve je to samo na papiru, na primjer kad pogledamo uvozni med u trgovackim lancima i pročitamo deklaraciju, pa veći dio je iz Kine a manji dio iz Europske unije. Na jednom skupu su nam pojasnili Kinezzi da oni prodaju što trgovacki lanci traže, a na državi je i njezinim institucijama – hoće li provjeravati kvalitetu i sastav«. Kramer navodi da je kod njega »nomadsko pčelarstvo« koje iziskuje velike troškove, jer pčele mora seliti po cijeloj Hrvatskoj da bi dobio odgovarajuću vrstu i kvalitetu meda. »Ako uzmemos samo ambalažu koja je danas propisana, a često ne odgovara sadržaj istini, vidimo da to ne vodi u dobrom pravcu. Moji sinovi, fakultetski obrazovani žeze se baviti pčelarstvom, ali pitamo se – kako? Preprodavači i otkupljivači se najviše pokrivaju s našim proizvodima, nas ucjenjuju s otkupnom cijenom. Kad med ide na analizu, točno se znaju svi sastojci, a uvozni med i onih preprodavača ne ide na analizu, jer to

inspektorat ne radi po službenoj dužnosti, nego po prijavama.«

»Selilačko ili nomadsko pčelarstvo nije isplativo, jer održavanje kamiona, registracija, gorivo, autocesta – sve su troškovi koji ponekad ne mogu pokriti proizvodnju meda. Zato apeliram da se sve razmotri i olakša kroz poticaje ili druge načine razvoj pčelarstva. Nadalje i povjerenici pčelarskoga saveza često nisu susretljivi, pa umjesto da nam svima bude bolje njihov nemar nas koči, jer često nisu susretljivi kad tražimo prikladne terene. U Hrvatskoj ima toliko prostora i mogućnosti da se može proizvoditi med svjetske kvalitete, ali nema razumijevanja.« Kramer navodi da su u Osječku surađivali s isusovcima, a sada mu je želja darovati nekoliko košnica karmelićanima jer imaju mogućnost u Remetama za pčelarstvo. »O. Ilija Tipurić pokazao je želju, uz suglasnost poglavara svoje zajednice da na nekoć gospodarskom imanju, pčele pokazuju zajedništvo koje je danas svima nama potrebno«, zaključuje Kramer.

J. Pavić

Božić samo kaj nije

»O kakva to svjetlost... dok kod Betlema sve je spavalо... glas čuda z veseljem po zraku zvoni... oј pastiri, čujte novi glas... jer već se bliži vrijeme blago, već se bliži onaj čas kad će izić sunce dragо, svanut svemu svijetu spas.«

Još par dan buju išle Krlezine babe sa zornice, dok veter ščiplje nos i lice. Stric vujc, stric vujc, više se biela je ne čuje, jer i zima biela je pobegla z grada kak kusa s podvitim repom, vušla je tam pod goru i skrila se v goru i tam cvili i jafče po hrastinju, bukovju, grabrinju, a gore, tam više, po borinju i smrekovju kak da joj je glas još tejnši i oštreni prije nek se bu sa rastepla vu bielu prašinu od zvjezd.

A grad, koji se prije sto let stepal, od mrzloga severa, kaj je na njegve kroveke hital pune šake snega, sad se je privčil na svoj zamusani i bеtežni zrak. Od Save se rievlje megla, istine ne više onak biela i meka kak da su se betlehemske ovčice raspasle; megla mrzla, crna i huda. Tak to naš grad nazire svjetlost, nazire čudo, osluškuje glas i očekuje Spas. Nekaj po zraku zvoni. To se skriti ne da. Kaj je tomu semu vzrok? To ne zname mi! Pjevalo se negda vulicama našega grada. »Mrtvo je se kaj smo imeli radi. Mrtvi su i oni kaj su to imeli radi. Tam na grobu spe«, veliju Domjanić i Galović.

Ali tu smo mi. Tko zna koliki će za stotinu godina s velikom nostalгијом gledati na ove naše dane i говорити: To su bili ljudi, to su bili običaji! Tako to biva. Od okretanja natrag nema zdravoga koraka naprijed. Istina jer sve se izmjenilo, promjenilo. Samo jedan je isti, jučer, danas i uvijeke. Isus Krist sa svojom porukom o kraljevstvu nebeskom. Ako su stari ikoga tako živo naslućivali u zraku, u glasu, u srcu, a nisu znali *kaj je semu tomu vzrok*, ako današnji

čovjek isto to naslućuje, možemo samo reći da je svemu *tomu* vzrok jedino Isus Krist, jednoroden Božji Sin, koji se utjelovio po Duhu Svetom i rođen od Djevice Marije. Dvije tisuće godina je tome. Sve vanjsko se mijenja, prolazi i nestaje. Ostaje samo ono što je u njemu utemeljeno i na njemu izgrađeno.

Dobri i dragi ljudi, par nas dana dijeli od Božića. I ja žalim za bijelim gradom Zagrebom, za vетром z Medvednice, za stric vujc snegom, za severom kaj ščiplje nos i lice, ali još više žalim nad našim hrvatskim srcem u kojem se nastanil zamusani i bеtežni zrak, mrzla, crna i huda megla. Kroz te naslage teško prodire svjetlo, teško se čuje glas, teško se prepoznaće čovjek, a kamoli Bog. Teško ćemo promjeniti atmosferske prilike, ali srce možemo izmijeniti, obnoviti i u Božji stan pretvoriti.

Dobri i dragi ljudi, ne dopustimo zlu da pobijedi. Ne ostanimo slijepi kod tolikoga svjetla, gluhi dok jasni glas odjekuje, bezosjećajni i srca tvrda kod tolike ljubavi Božje prevelike.

Po svim se crkvama isповједa. Hajde, dajte, dušu lijepo očistimo, grijeha svoje oplaćimo, da nam dušu obuzme lepi zrak vedreni, da se u njoj nastani Isus Krist, svega svijeta razveselitelj, on naš Spasitelj i Otkupitelj, jer već ga nosi mila Mati, ona će ga nama dati.

*»Pahulice padaju, ni ih niti čut,
da bu našem Božiću tih i mehek put.
Če bi rekел Božiću, kaj želim si ja,
rekel bi, naj vsakomu puno srca da.
Da bu narod narodu kak i bratu brat,
da zadovolen bu jenput i Hrvat.«*

(Iz bogate baštine o. Vjenceslava Mihetca)

T. Živković

Čuvaju tradiciju

Tradicija remetske kulture vezana je za župu i svetište. Među njima je KUD Frankopan Remete koji je osnovan 1920., znakovito na blagdan Male Gospe. Danas brojimo 90-ak aktivnih članova u 6 sekcija. Od samog nastanka KUD je dio svakog događanja pri svetištu i župi. Čuvaju narodne pjesme i plesove svoga kraja. Tu je i Folklorna izvorna skupina »Remete« osnovana 1955. s ciljem njegovanja i promicanja kulturnog naslijeđa kajkavskog izričaja u riječi i pjesmi, te prenošenje istog na mlađe naraštaje.

Svjedočanstvo protiv 'kulture smrti' nezaštićenih

Na početku srednje škole kad sam na vjeronauku pogledala film Nijemi krik, spoznala sam da je abortus ubojsvo, bez obzira na razne rasprave i kasnija uvjerenja mnogih da se radi samo o micanju nakupine stanica.

Jasno mi je bilo da čovjek od samog začeća je uistinu osoba ispunjena Božjim dahom, kako nam kaže Biblia.

Nismo imali česte razgovore o toj temi, mada se u našoj generaciji dalo čuti da je netko bio na AB-u kako bi rekli.

Razni nazivi koji su izmišljeni da umanje stvarnost ubojsvta kao što su abić, moj izbor, prekid trudnoće....stvarali su u novim generacijama privid da ubojsvo to zapravo i nije. Abortus je postajao malo po malo prihvatljiv način planiranja obitelji. Sve mi se činilo da to baš i nije tako i dok se nisam počela susretati sa ponudama ab kao načina planiranja i moje obitelji.

Shvatila sam da je žena najveća žrtva nove civilizacije smrti kako ju je papa Ivan Pavao Drugi nazvao. Činilo mi se da se moram nekako uključiti u borbu za nerođeni život. Nisam znala kako! Početkom devedesetih pojavile su se pro-life udruge kao što su 'Djetešće na sunašće' i 'Betlehem'. Planirala sam jednog dana biti aktivni član istih! U međuvremenu sam rađala djecu, mislila sam da sam učinila dovoljno za pro-life!

Krajem 2013., nakon što sam rodila svoje zadnje dijete Pavla pojavila se 'Inicijativa 40 dana za život'. Obradovala sam se! U Inicijativi sam pronašla svoje mjesto kao volonter i priliku da Bogu kažem veliko hvala za sve što je učinio u mom životu.

Pokušavala sam prvih godina biti aktivna i više od molitve i posta, no uvidjela sam da mi to remeti obiteljske obveze.

Tako da sad uglavnom djelujem kao molitelj. U vrijeme bdijenja (jesensko i korizmeno) odvajam dio svog vremena kako bih bila svjedok Božje ljubavi, koja želi pružiti ruku majkama u potrebi.

Pro life pokret se razvija i raste. Puno ljudi je svjesno potrebe naše prisutnosti u svijetu. Odbačenim trudnicama pružiti utočište, a kod Gospodina izmoliti spas nerođenog djeteta i spas svih duša koje sudjeluju u tom činu.

Svjesna sam Božje ljubavi koja je bezbroj puta bila ona koja me pridigla u mojim padovima, pa i ja želim biti mali tračak velike Božje ljubavi vidljive na mjestima gdje izgleda da je nema, (ispred mjesta pobačaja). U ovo vrijeme Božića nam slika jaslica najbolje pokazuje nježnu Božju ljubav u malom Isusu. Isus koji je bio malo nerođeno dijete! Isus kojeg je Ivan iz utrobe svoje majke prepoznao i zaigrao od radosti.

Susret dva nerođena djeteta u Marijinoj i Elizabetinoj utrobi!

Želja mi je da srce svakog čovjeka na vijest od nečijoj trudnoći zaigra. Prihvaćajući novi život dobivamo dio Neba, postajemo dio Božjeg plana i sustvaratelji Božji!

Razmišljući o svemu ovom obuzima me radost i milina.

Zamišljam svijet bez abortusa! Kad se to dogodi raduje me da će biti jedna mala kockica u Mozaiku ljubavi kojeg polako stvara pro-life pokret. Uz Božju pomoć i na sve veću slavu Božju!

Svima nama želim sretan i blagoslovlen Božić.

Neka naša voljena Hrvatska bude ispunjena dječjim smijehom, a i dječjim plačem kojeg bi svi rado izbjegli!

Marija Vrdoljak

STRANICA ZA ŠKOLARCE

PRIPREMIMO PUT ZA GOSPODINA!

Proroci u Starom zavjetu pripremali su put za Isusov dolazak.

I mi se danas u vremenu Došašća pripremamo za Isusov dolazak – rođendan.

Proroci i svi mi vjernici pozivamo jedni druge na radost iščekivanja našega Spasitelja:

Budimo pažljivi jedni prema drugima, pomažimo ljudima kojima je teško.

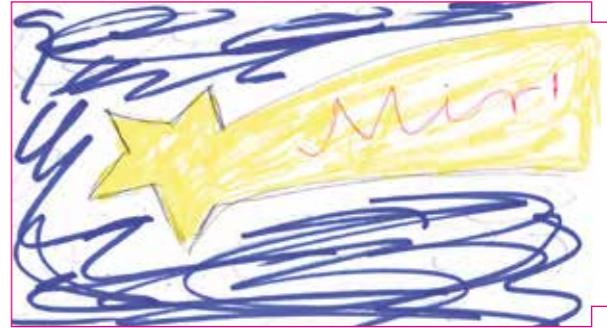
Ohrabrimo jedni druge: u radu, učenju, lijepom i smirenom ponašanju, darujmo svojim bližnjima ljubav /pospremiti kuću, stan, otici u dučan, razdvojiti smeće, slušati starije, u javnom prijevozu: ustupimo sjedalo starijim, majkama s djecom, trudnicama/.

Mi vjeroučenici sedmih razreda pozivamo jedni druge na iščekivanje Spasitelja: redovito idimo na misu, molimo jedni za druge, podijelimo hranu i garderobu ljudima u potrebi.

Pozivamo Vas na radost proslave BOŽIĆA – rođenja SPASITELJA SVIJETA, vidimo se u crkvi. Radosna i raspjevana srca molimo i pjevajmo naše krasne božićne pjesme: „Radujte se narodi..., Svim na zemlji MIR i VESELJE, Narodi nam se KRALJ nebeski...!“

DOĐITE u naše REMETE, MARIJANSKO SVETIŠTE!

Razmišljanja vjeroučenika sedmih razreda

likovni radovi vjeroučenika trećih razreda

JUBILARCI

ZLATNI - VJENČANI 1973. godine.

Mijo Zlatko Miholić i Štefica Dolenec, Josip Miholić i Kata Žgela, Zlatko Jurin i Nada Zmiš, Dalibor Vlašić i Đurđa Sever, Rudolf Španić i Marija Zdenka Merkaš, Branko Glavičić i Vera Perički (Janković), Jozo Bašić i Marjeta Satler, Božidar Bačun i Anica Biđovski, Danijel Dominko i Dragica Kovačević, Karol Fic i Evica Funček, Dane Šikić i Nada Galić, Drago Belinak i Marija Vuletić, Rudolf Kele i Zlata Miholić, Milivoj Pašićek i Mirjana Smiljanić, Zlatko Križan i Matilda Belak, Hugo Beranek i Jelica Kičić, Ivo Pedišić i Andjela Ranogajec, Vladimir Ivanković i Valerija Šilar, Dragutin Hoborka i Ljiljana Vujaković, Zlatko Habulin i Marija Jurak, Vladimir Kranjec i Ljubica Belavić, Josip Špoljar i Darinka Šaš, Stanko Miholić i Ružica Kardum, Mile Krivić i Luca Ćurić, Ivan Vidić i Dubravka Blazina, Davor Miroslav Rudić i Barbara Biserka Marić, Ivica Kreft i Renata Holeman, Miljenko Pugar i Mirjana Ana Igrec, Josip Mihaliničić i Štefica Škorić, Stjepan Kohotec i Anka Smolčić, Marijan Topolovac i Donata Horvatić, Leopold Lesnika i Ljiljana Palfi, Otto – Josip Di Giusto i Božena Zora Marić, Stanislav Matija Šorman i Neda Jelavić, Stjepan Putanec i Mirjana Štefanija Bosnar, Zdenko Kadović i Mirjana Veselinović, Branko Kraljić i Mirjana Lacković, Zdravko Čižmešija i Đurđa Vaupotić (Šarić), Stjepan Huzanić i Nada Igrec, Željko Večerin i Vesela Jankulovska, Josip Mlinarić i Đurđa Svedrec, Ivan Ojdanić i Ivka (Marija) Gale, Vid Biruški i Mira Fundek

SREBRNI – VJENČANI 1998. godine.

Vladimir – Stanko Popović i Josipa Turčin, Vladimir Josip Matković i Bianca Mustač, Slavko Knežević i Ljubica Tušek, Ivan Jug i Vlasta Škreb, Hrvoje Ivanković i Mirela Jujnović, Branko Šurlan i Nada Crnadak, Andrija Lončar i Kata Anušić, Petar Kovačević i Darinka Šrbec, Zoran - Josip Bach – Rojecky i Lidija Kukec, Tomislav Mihaldinec i Klaudija – Marija Belančić, Marko Črnelić i Koraljka Brkljačić, Branimir Rucner i Ljiljana Zebolc, Krešimir Antun Futivić i Jelena Marušić, Mislav – Frano Andabaka i Ružica Renić, Ladislav Tomšić i Danijela Pavičić, Ivica Cerovečki i Mirjana Vidović, Darko Marjanović i Nataša Kozić, Javor Jeić – Ante i Minja Vukadinović, Zlatko – Juraj Bosnar i Dragana – Karolina Svilokos, Marko Surma i Martina Barišić, Ivan Zrno i Josipa Kovač, Jakov Žagar i Iva Milković, Rene Horvat i Marija Šušnjić, Damir Petanjek i Andreja Peh, Ljudevit Vlahovićek i Andrea – Anica Šarić, Igor - Antun Marinović i Suzana - Marija Juroš, Zdravko Marinić i Vanesa Beli, Ante Dolić i Hrvjka Topić, Marko Dasović i Kristina Supina, Zlatko Blažević i Andriela Šebalj, Dejan Igrec i Gordana Pretković, Željko Vincek i Svjetlana Ivanković, Andelko Mijatović i Lidija Bekavac, Damir Fojs i Dejana Deanović, Goran Čutić i Ljiljana Mihaljinac, Mario Petrović i Kristina Pajvot, Vlado Perić i Snježana Žarko, Davor – Ivan Zbukvić i Renata – Marija Rotar, Marijan Đidara i Olga Tomkić, Josip Puljak i Vanja – Dragica Neral, Mirko – Josip Aurel i Spomenka Eljuga, Krešimir Vrkljan i Mirela Kruljac, Igor Radaković i Iva Nola, Tihomir Strizrep i Andreja Horvat, Igor Novak i Iva Ljubičić, Zvonimir Radoević i Marija – Višnja Mrvčić, Davor Miljanović i Renata Katančić, Kristijan Krkač i Lana – Kristina Frančić, Marijo Horvatić i Katica Dojčić, Miroslav – Karlo Puntar i Marija Jandrijević, Robert Šola i Dubravka Krivić, Zoran Osmak i Pera Pašalić, Ivan Alajbeg i Iva Žilić, Davorin – Mirko Herceg i Gordana – Ana – Lidija Horvatić, Zdravko Gelo i Ivanka Gavran, Goran Radić i Mirna Bašić, Zdenko Brkić i Sandra Radman, Mićo Miljević i Ana Milčec, Andrija Lukač i Ankica Jaram, Nikola Jureta i Dražena Gelo, Gvido Prister i Kora Antonija Šebalj

IZVADCI IZ MATICE ŽUPE / od 13. srpnja do 15. prosinca 2023.

KRŠTENI

Mila Tomić, Elizabeta Mučnjak, Lucija Bagarić, Ivan Kakarigi, Maris Jagić, Ivan Perić, Anica Andabak, Maksim Pavlinović, Viktor Vrabec, Bartol Letica, Mateo Garcia – Laginja, Marta Jelić, Luka Makarun, Rita Gačić, Ena Zibar, Borna Labaš, Petar Milas, Ema Požgaj, Jan Rebić, Barbara Šimunac, Zora Kata Cirković, Nicol Maria Gežin, Klara Lončar, Roko Crnjak, Tereza Noel Paulik, Lea Mamić, Rok Šenjug, Karlo Novotny, Oliver Bambir, Iva Marija Babić, Petar Bagarić, Diva Mamić, Antonio Buntić, Enola – Martina Turčin, Nika Devčić Grund, Michael Matić, Šimun Anić, Bruna Opavačić, Marta Opavačić, Andrija Rodić, Noela Božić, Rafael Dane Lukač

VJENČANI

Luka Jurčić i Paula Pavlek, Antonio Matošević i Brigit Bihor, Krešimir Kovačić i Ruža Lučić, Hrvoje Mučnjak i Marina Markić, Domagoj Poljak i Tina Bekić, Tomislav Papić i Petra Grbavec, Tomislav Cindrić i Ivana Japirko, Ivan Begić i Lucija Ćuže, Viktor Raguž i Marina Matić, Mario Palić i Mihaela Jozić, Marko Kovačić i Chiara Kacko

UMRLI

Ivan Žutelija, Mate Ivančić, Franjo Dubravec, Zvonimir Furjan, Adolf Buntić, Kata Šebek, Vera Mlinarić, Berislava Mačković, Đurđica Merle, Snježana Ivanović, Damir Doktor, Margareta – Greća Studen, Franjo Ulm, Ivan Jandrijević, Marijan Šošić, Dragica Vranović, Agata Dinjar, Andro Orečak, Zlatko Horvatić, Đurđica Grginić, Vlado Vrabec, Darka Golomeić, Zlatko Bosnar, Ivanka Bošnjaković, Mirko Copić, Goran Milošak, Josipa Cipek, Vlasta Vdović – Plavec, Josip Škoda, Marija Hoborka, Mladen Martinčić, Božena Nevistić

Kipovi sv. Joakima i Ane nisu »više u kavezu«